

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. spalio 19 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2018/0359 (NLE)

13314/18
ADD 1

WTO 266
SERVICES 64
FDI 42
COASI 251

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. spalio 19 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENUI
Dalykas:	Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos investicijų apsaugos susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu PRIEDAS

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) - ANNEX 1.

Pridedama: COM(2018) - ANNEX 1

Briuselis, 2018 10 17
COM(2018) 694 final

ANNEX 1

PRIEDAS

prie

Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo

**dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos
investicijų apsaugos susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu**

EUROPOS SĄJUNGOS BEI
JOS VALSTYBIŲ NARIŲ
IR
VIETNAMO SOCIALISTINĖS RESPUBLIKOS
INVESTICIJŲ APSAUGOS SUSITARIMAS

EUROPOS SĄJUNGA,

toliau – Sąjunga,

BELGIJOS KARALYSTĖ,

BULGARIJOS RESPUBLIKA,

ČEKIJOS RESPUBLIKA,

DANIJOS KARALYSTĖ,

VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA,

ESTIJOS RESPUBLIKA,

AIRIJA,

KROATIJOS RESPUBLIKA,

GRAIKIJOS RESPUBLIKA,

ISPANIJOS KARALYSTĖ,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,

ITALIJOS RESPUBLIKA,

KIPRO RESPUBLIKA,

LATVIJOS RESPUBLIKA,

LIETUVOS RESPUBLIKA,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOJI HERCOGYSTĖ,

VENGRIJA,

MALTOS RESPUBLIKA,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ,

AUSTRIJOS RESPUBLIKA,

LENKIJOS RESPUBLIKA,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKA,

RUMUNIJA

SLOVĖNIJOS RESPUBLIKA,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKA,

SUOMIJOS RESPUBLIKA,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖ bei

JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ,

toliau bendrai – ES Šalis, ir

VIETNAMO SOCIALISTINĖ RESPUBLIKA,

toliau – Vietnamas,

toliau bendrai – Šalys,

PRIPAŽINDAMOS, kad jų ilgalaikė ir tvirta partnerystė grindžiama bendrais principais ir vertybėmis, išdėstytais 2012 m. birželio 27 d. Briuselyje pasirašytame *Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo Socialistinės Respublikos pagrindų susitarime dėl visapusės partnerystės ir bendradarbiavimo* (toliau – Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas), taip pat pripažindamos jų ekonominių, prekybinių ir investicinių santykių svarbą, be kita ko, kaip išdėstyta ... m. ... d. Briuselyje pasirašytame *Europos Sąjungos ir Vietnamo Socialistinės Respublikos laisvosios prekybos susitarime* (toliau – Laisvosios prekybos susitarimas);

NORĖDAMOS toliau stiprinti tarpusavio ekonominius ryšius, atsižvelgdamos į bendrą tarpusavio ryšių pobūdį ir įsitikinusios, kad šiuo Susitarimu bus sukurtos naujos sąlygos Šalių tarpusavio investicijoms plėtoti;

PRIPAŽINDAMOS, kad šiuo Susitarimu bus prisidedama prie regioninės ir ekonominės integracijos pastangų ir kad šios pastangos bus skatinamos;

PASIRYŽUSIOS stiprinti tarpusavio ekonominius, prekybinius ir investicinius ryšius, laikydamosi darnaus vystymosi tikslo ekonominių, socialinių ir aplinkos aspektų, taip pat skatinti investicijas pagal šį Susitarimą atsižvelgiant į aukštą aplinkos ir darbuotojų apsaugos lygį ir susijusius tarptautiniu mastu pripažintus standartus bei susitarimus;

NORĖDAMOS kelti gyvenimo lygį, skatinti ekonomikos augimą ir stabilumą, kurti naujas užimtumo galimybes ir didinti gerovę apskritai, ir šiuo tikslu dar kartą patvirtindamos savo įsipareigojimą skatinti investicijas;

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS savo įsipareigojimą laikytis Laisvosios prekybos susitarime nustatytą darnaus vystymosi principų;

PRIPAŽINDAMOS skaidrumo svarbą, kaip įsipareigota Laisvosios prekybos susitarime;

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS įsipareigojimus, prisiimtus pagal 1945 m. birželio 26 d. San Franciske priimtą *Jungtinių Tautų chartiją*, ir atsižvelgdamos į 1948 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtoje *Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje* išdėstytus principus;

REMDAMOSI atitinkamomis savo teisėmis ir prievolėmis pagal 1994 m. balandžio 15 d. Marakeše priimtą *Marakešo sutartį, kuria įsteigta Pasaulio prekybos organizacija* (toliau – PPO steigimo sutartis) ir pagal kitus daugiašalius, regioninius ir dvišalius susitarimus, prie kurių Šalys yra prisijungusios, visų pirma Laisvosios prekybos susitarimą;

NORĖDAMOS savo įmonėms suteikti nuspėjamą teisinę sistemą, kuria jos galėtų remtis plėtodamos savo investicijų ryšius, ir taip skatinti jų konkurencingumą,

SUSITARĖ:

1 SKYRIUS

TIKSLAI IR BENDROSIOS TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1.1 STRAIPSNIS

Tikslas

Šio Susitarimo tikslas – laikantis šio Susitarimo nuostatų stiprinti Šalių tarpusavio investicinius ryšius.

1.2 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys

Šiame Susitarime:

- a) Šalies fizinis asmuo – ES Šalies atveju – vienos iš Sąjungos valstybių narių pilietis, kaip nustatyta jos vidaus įstatymuose¹ ir kituose teisės aktuose, o Vietnamo atveju – Vietnamo pilietis, kaip nustatyta jo vidaus įstatymuose ir kituose teisės aktuose;

¹ Terminas „fizinis asmuo“ taip pat aprėpia ir Latvijoje nuolat gyvenančius fizinius asmenis, neturinčius Latvijos ar kitos valstybės pilietybės, tačiau pagal Latvijos įstatymus ir kitus teisės aktus turinčius teisę gauti nepiliečio pasą (užsieniečio pasą).

- b) juridinis asmuo – juridinis subjektas, įsteigtas ar kitaip organizuotas pagal taikytiną teisę, siekiantis ar nesiekiantis pelno, valdomas privačios ar valstybinės nuosavybės teise, įskaitant bet kokią korporaciją, partnerystę, ūkinę bendriją, bendrąją įmonę, individualiąją įmonę ar asociaciją;
- c) Šalies juridinis asmuo – ES Šalies juridinis asmuo arba Vietnamo juridinis asmuo, įsteigtas atitinkamai pagal Sąjungos valstybės narės arba Vietnamo vidaus įstatymus ir kitus teisės aktus, ir atitinkamai Sąjungos arba Vietnamo teritorijoje vykdomą realią ekonominę veiklą¹;

juridinis asmuo:

- i) priklauso vienos iš Šalių fiziniams arba juridiniams asmenims, jeigu daugiau kaip 50 proc. į jį investuoto kapitalo nuosavybės teise priklauso atitinkamai ES Šalies arba Vietnamo asmenims, arba

¹ Atsižvelgdamos į savo pranešimą apie Europos bendrijos steigimo sutartį Pasaulio prekybos organizacijai (dokumentas WT/REG39/1) Sąjunga ir jos valstybės narės susitaria, kad sąvoka „veiksminga ir nuolatinė sąsaja“ su Sąjungos ūkiu, įtvirtinta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 54 straipsnyje, yra lygiavertė sąvokai „reali ekonominė veikla“. Todėl pagal Vietnamo įstatymus ir kitus teisės aktus įsteigtiems juridiniams asmenims, kurių tik registruota buveinė arba centrinė administracija yra Vietnamo teritorijoje, Sąjunga ir jos valstybės narės šiame Susitarime numatytas lengvatas taiko tik tuo atveju, jei tie juridiniai asmenys turi veiksmingą ir nuolatinę sąsają su Vietnamo ūkiu.

- ii) yra kontroliuojamas vienos iš Šalių fizinių arba juridinių asmenų, jeigu atitinkamai ES Šalies arba Vietnamo asmenys gali skirti daugumą jo direktorių ar kitu būdu teisiškai vadovauti jo veiklai;
- d) vykdančias valdžios funkcijas teikiamos paslaugos ir vykdoma veikla – nekomerciniais tikslais arba nekonkuruojant su vienu arba daugiau ekonominės veiklos vykdytojų teikiamos paslaugos arba vykdoma veikla;
- e) ekonominė veikla – pramoninio, komercinio ir profesinio pobūdžio veikla bei amatininkų veikla, išskyrus vykdančias valdžios funkcijas teikiamas paslaugas arba vykdomą veiklą;
- f) veikimas – kalbant apie investiciją, vadovavimas jai, jos valdymas, administravimas, naudojimas, naudojimasis ja, jos pardavimas ar kitoks perdavimas¹;
- g) Šalies nustatytos arba toliau taikomos priemonės – priemonės, kurių imasi:
 - i) centrinė, regioninė ar vietos valdžia ir jos institucijos ir
 - ii) nevyriausybinių organizacijų, vykdančių centrines, regionines ar vietos valdžios arba jos institucijų perduotus įgaliojimus;

¹ Patikslinama, kad tai neapima veiksmų, kurių imamasi tuo metu, kai pagal taikytinus įstatymus ir kitus teisės aktus atliekamos atitinkamai investicijai padaryti būtinos procedūros, arba prieš šias procedūras.

- h) investicija – bet koks turtas, kitos Šalies teritorijoje¹ Šalies investuotojui tiesiogiai ar netiesiogiai nuosavybės teise priklausantis arba jo tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamas, kuriam būdingi investicijos bruožai, įskaitant tokius bruožus kaip įsipareigojimas skirti kapitalo ar kitų išteklių, tikėjimasis gauti naudos ar pelno, rizikos prisiėmimas ar tam tikra trukmė; investicija, be kita ko, gali būti:
- i) materialioji ar nematerialioji, kilnojamoji ar nekilnojamoji nuosavybė, įskaitant bet kokias kitas nuosavybės teises, pvz., nuomos, hipotekos, kreditorinio reikalavimo pirmumo teises ir įkeitimo teises;
 - ii) įmonė², akcijos ir kitokio pavidalo dalyvavimas įmonės kapitale, įskaitant dėl tokio dalyvavimo įgyjamas teises;
 - iii) obligacijos, skoliniai įsipareigojimai, paskolos ir kitos skolos priemonės, įskaitant jų suteikiamas teises;
 - iv) visiško įrengimo, statybos, valdymo, gamybos, koncesijų, pajamų dalijimosi ir kitos panašios sutartys;

¹ Patikslinama, kad Šalies teritorija apima jos išskirtines ekonomines zonas ir žemyninius šelfus, kaip numatyta pagal 1982 m. gruodžio 10 d. Montego Bėje priimtą *Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją* (toliau – UNCLOS).

² Apibrėžiant investiciją terminas „įmonė“ neapima atstovybės. Patikslinama, kad tai, kad Šalies teritorijoje įsteigiama atstovybė, savaime nereiškia, kad padaryta investicija.

v) reikalavimai dėl pinigų ar kito turto arba kitokio sutartinių įsipareigojimų vykdymo, turinčio ekonominę vertę¹, ir

vi) intelektinės nuosavybės teisės² ir prestižas;

investuota grąža laikoma investicijomis, jei jai būdingi investicijos bruožai, o formos, kuria turtas investuojamas ar reinvestuojamas, pasikeitimas nedaro poveikio jo priskyrimui investicijoms, jei jam ir toliau būdingi investicijos bruožai;

¹ Patikslinama, kad reikalavimams dėl pinigų nepriskiriami reikalavimai dėl pinigų, susiję tik su komercinėmis sutartimis dėl Šalies teritorijoje esančio fizinio ar juridinio asmens prekių ar paslaugų pardavimo kitos Šalies teritorijoje esančiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, arba tokių sutarčių finansavimu, išskyrus paskolas, kurioms taikomas iii papunktis, ar bet koku susijusiu įsakymu, teismo ar arbitražo institucijos sprendimu.

² Šiame Susitarime intelektinės nuosavybės teisės siejamos bent su visų kategorijų intelektine nuosavybe, nurodyta TRIPS sutarties II dalies 1–7 skirsniuose, būtent:

- a) autorių teisės ir gretutinės teisės;
- b) prekių ženklai;
- c) geografinės nuorodos;
- d) pramoninis dizainas;
- e) patentų teisės,
- f) integrinių grandynų topografija;
- g) konfidencialios informacijos apsauga ir
- h) augalų veislės.

- i) Šalies investuotojas – Šalies fizinis ar juridinis asmuo, investavęs kitos Šalies teritorijoje;
- j) grąža – visos sumos, kurias duoda investicijos ar reinvesticijos, arba kurios gautos iš investicijų ar reinvesticijų, įskaitant pelną, dividendus, kapitalo prieaugį, honorarus, palūkanas, mokėjimus, susijusius su intelektinės nuosavybės teisėmis, mokėjimus natūra ir visas kitas teisėtas pajamas;
- k) priemonė – bet kokia Šalies taikoma priemonė: įstatymas, reglamentas, taisyklė, procedūra, sprendimas, administracinis veiksmas ar kita;
- l) asmuo – fizinis arba juridinis asmuo;
- m) trečioji šalis – šalis arba teritorija, nepatenkanti į šio Susitarimo 4.22 straipsnyje (Teritorinis taikymas) nustatytą teritorinio taikymo sritį;
- n) ES Šalis – Sąjunga arba jos valstybės narės, arba Sąjunga bei jos valstybės narės pagal savo atitinkamas kompetencijos sritis, nustatytas Europos Sąjungos sutartyje ir Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo;
- o) Šalis – ES Šalis arba Vietnamas;

- p) vidaus – centrinio, regioninio ar vietos lygmens teisės aktai, teisė arba įstatymai ir kiti teisės aktai, kai kalbama atitinkamai apie Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo teisės aktus, teisę ar įstatymus ir kitus teisės aktus¹, ir
- q) investicija pagal šį Susitarimą – Šalies investuotojo investicija kitos Šalies teritorijoje, egzistuojanti šio Susitarimo įsigaliojimo dieną arba padaryta ar įsigyta vėliau, padaryta pagal kitos Šalies taikytiną teisę ir kitus teisės aktus.

2 SKYRIUS

INVESTICIJŲ APSAUGA

2.1 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

- 1. Šis skyrius taikomas:
 - a) investicijoms pagal šį Susitarimą ir
 - b) Šalies investuotojams jų investicijų pagal šį Susitarimą veikimo atžvilgiu.

¹ Patikslinama, kad Sąjungos valstybių narių vidaus įstatymai ir kiti teisės aktai apima Sąjungos įstatymus ir kitus teisės aktus.

2. 2.3 straipsnis (Nacionalinis režimas) ir 2.4 straipsnis (Didžiausio palankumo režimas) netaikomi:

- a) audiovizualinėms paslaugoms;
- b) branduolinių medžiagų gavybai, gamybai ir perdirbimui¹;
- c) ginklų, šaudmenų ir karinės paskirties medžiagų gamybai arba prekybai jais;
- d) nacionaliniam jūrų kabotažui²;
- e) vidaus ir tarptautinėms oro transporto paslaugoms, reguliariosioms arba nereguliariosioms, ir tiesiogiai su skrydžių teisėmis susijusioms paslaugoms, išskyrus:
 - i) orlaivių remonto ir techninės priežiūros paslaugas, kurias teikiant orlaivis nenaudojamas;

¹ Patikslinama, kad branduolinių medžiagų perdirbimas apima visų rūšių veiklą, nurodytą Jungtinių Tautų statistikos biuro *Tarptautiniame standartiniame gamybiniame visų ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje* (Statistikos leidiniai, M serija, Nr. 4, ISIC 3.1 red., 2002 m., kodas 2330).

² Nedarant poveikio tam, kokia veikla priskiriama kabotažui pagal vidaus įstatymus ir kitus teisės aktus, nacionalinis jūrų kabotažas pagal šį poskirsnį apima keleivių arba prekių vežimą iš Sąjungos valstybės narės arba Vietnamo uosto ar vietos į kitą tos Sąjungos valstybės narės arba Vietnamo uostą arba vietą, įskaitant kontinentinį šelfą, kaip numatyta UNCLOS, ir vežimą, kuris pradedamas ir baigiamas tame pačiame Sąjungos valstybės narės arba Vietnamo uoste ar vietoje.

ii) oro transporto paslaugų pardavimą ir rinkodarą;

iii) kompiuterinės rezervavimo sistemos paslaugas;

iv) antžemines paslaugas ir

v) oro uostų eksploatavimo paslaugas,

ir

f) vykdančias oficialias valdžios funkcijas teikiamoms paslaugoms ir vykdomai veiklai.

3. 2.3 straipsnis (Nacionalinis režimas) ir 2.4 straipsnis (Didžiausio palankumo režimas) netaikomi Šalių teikiamoms subsidijoms¹.

4. Šis skyrius netaikomas Šalių atitinkamoms socialinės apsaugos sistemoms arba tokiai kiekvienos Šalies teritorijoje vykdomai veiklai, kuri yra susijusi, net jei laikinai, su viešosios valdžios funkcijų vykdymu.

¹ ES Šalies atveju subsidijoms taip pat priskiriama valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sąjungos teisėje. Vietnamo atveju subsidijoms priskiriamos investicijų paskatos, taip pat parama investicijoms, kaip antai parama gamybos vietai, darbuotojų mokymui ir konkurencingumo didinimo veiklai, kaip antai parama, susijusi su technologijomis, moksliniais tyrimais ir technologine plėtra, teisine pagalba, rinkos informacija ir skatinimu.

5. Šis skyrius netaikomas priemonėms, darančioms poveikį Šalyje įsidarbinti siekiantiems fiziniams asmenims, taip pat priemonėms, susijusioms su pilietybe, nuolatine gyvenamąja vieta ar nuolatiniu darbu.

6. Išskyrus 2.1 straipsnį (Taikymo sritis), 2.2 straipsnį (Investicijos ir reglamentavimo priemonės bei tikslai) ir straipsnius nuo 2.5 straipsnio (Investicijoms taikomas režimas) iki 2.9 straipsnio (Subrogacija), nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma ribojančia Šalių prievolės pagal Laisvosios prekybos susitarimo 9 skyrių (Viešieji pirkimai) arba nustatančia papildomų prievolių, susijusių su viešaisiais pirkimais. Patikslinama, kad su viešaisiais pirkimais susijusios priemonės, atitinkančios Laisvosios prekybos susitarimo 9 skyrių (Viešieji pirkimai), nelaikomos pažeidžiančiomis 2.1 straipsnį (Taikymo sritis), 2.2 straipsnį (Investicijos ir reglamentavimo priemonės bei tikslai) ir straipsnius nuo 2.5 straipsnio (Investicijoms taikomas režimas) iki 2.9 straipsnio (Subrogacija).

2.2 STRAIPSNIS

Investicijos ir reglamentavimo priemonės bei tikslai

1. Šalys dar kartą patvirtina savo teisę savo teritorijoje vykdyti reglamentavimo veiklą taip, kad galėtų siekti teisėtų politikos tikslų, kaip antai susijusių su visuomenės sveikatos apsauga, sauga, aplinkos apsauga, visuomenės dorove, socialine ar vartotojų apsauga arba kultūrų įvairovės skatinimu bei apsauga.

2. Patikslinama, kad šis skyrius neaiškinamas kaip Šalies įsipareigojimas nekeisti savo teisinės ir reglamentavimo sistemos, be kita ko, būdais, kurie gali neigiamai paveikti investicijų veikimą ar investuotojų pelno lūkesčius.
3. Patikslinama, kad laikantis 4 dalies ir toliau nurodytomis aplinkybėmis Šalies sprendimas nesuteikti, neatnaujinti arba netęsti subsidijos ar dotacijos nelaikomas šio skyriaus pažeidimu:
- a) kai Šalis kitos Šalies investuotojo ar investicijos pagal šį Susitarimą atžvilgiu nėra pagal įstatymą ar sutartį prisiėmusi jokių konkrečių įsipareigojimų suteikti, atnaujinti ar tęsti tą subsidiją ar dotaciją, arba
 - b) kai tai atitinka tos subsidijos ar dotacijos suteikimo, atnaujinimo ar tęsimą sąlygas.
4. Patikslinama, kad nė viena šio skyriaus nuostata nelaikoma kliūtimi Šaliai nutraukti subsidiją¹ ar reikalauti jos kompensavimo arba reikalavimu, kad Šalis atitinkamai kompensuotų investuotojui, jei tokių veiksmų nurodė imtis viena iš jos kompetentingų institucijų, įtraukta į 1 priedą (Kompetentingos institucijos).

¹ ES Šalies atveju subsidijoms taip pat priskiriama valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sąjungos teisėje. Vietnamo atveju subsidijoms priskiriamos investicijų paskatos, taip pat parama investicijoms, kaip antai parama gamybos vietai, darbuotojų mokymui ir konkurencingumo didinimo veiklai, kaip antai parama, susijusi su technologijomis, moksliniais tyrimais ir technologine plėtra, teisine pagalba, rinkos informacija ir skatinimu.

2.3 STRAIPSNIS

Nacionalinis režimas

1. Kiekviena Šalis kitos Šalies investuotojams ir investicijoms pagal šį Susitarimą tokių investicijų veikimo atžvilgiu taiko režimą, ne mažiau palankų nei tas, kurį panašiomis aplinkybėmis taiko savo pačios investuotojams ir jų investicijoms.
2. Neatsižvelgiant į 1 dalį ir – Vietnamo atveju – laikantis 2 priedo (Vietnamo išlyga dėl nacionalinio režimo), Šalis gali nustatyti arba toliau taikyti bet kokią su investicijos pagal šį Susitarimą veikimu susijusią priemonę, su sąlyga, kad ta priemonė neprieštarauja įsipareigojimams, nurodytiems Laisvosios prekybos susitarimo atitinkamai 8-A priede (Sąjungos konkrečių įsipareigojimų sąrašas) ar 8-B priede (Vietnamo konkrečių įsipareigojimų sąrašas), jeigu tai:
 - a) priemonė, nustatyta šio Susitarimo įsigaliojimo dieną arba anksčiau;
 - b) a punkte minima priemonė, kuri yra tęsiama, pakeičiama ar iš dalies keičiama po šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, su sąlyga, kad po tokio pratęsimo, pakeitimo ar dalinio pakeitimo ta priemonė yra ne mažiau suderinama su 1 dalimi nei iki šių veiksmų galiojusi priemonė, arba

- c) priemonė, nepriskiriama a ar b punktams, su sąlyga, kad ji netaikoma investicijoms, Šalies teritorijoje padarytoms iki tos priemonės įsigaliojimo dienos, arba netaikoma taip, kad būtų patirta nuostolių arba joms būtų padaryta žala¹.

2.4 STRAIPSNIS

Didžiausio palankumo režimas

1. Kiekviena Šalis kitos Šalies investuotojams ir investicijoms pagal šį Susitarimą tokių investicijų veikimo atžvilgiu taiko režimą, ne mažiau palankų nei tas, kurį panašiomis aplinkybėmis taiko trečiosios šalies investuotojams ir jų investicijoms.
2. 1 dalis netaikoma šiems sektoriams:
 - a) ryšių paslaugų, išskyrus pašto paslaugas ir telekomunikacijų paslaugas;
 - b) poilsio organizavimo, kultūros ir sporto paslaugų;

¹ Dėl šio punkto Šalys susitaria, kad nustatydamos, ar investicija, padaryta iki priemonės įsigaliojimo, dėl tos priemonės patyrė nuostolių ar žalos, atsižvelgs į tokius veiksnius kaip tai, ar Šalis numatė pagrįstą pereinamąjį laikotarpį priemonei įgyvendinti arba prieš tai priemonei įsigaliojant kitaip stengėsi atsižvelgti į priemonės poveikį iki priemonės įsigaliojimo padarytoms investicijoms.

- c) žuvininkystės ir akvakultūros;
- d) miškininkystės ir medžioklės ir
- e) gavybos, įskaitant naftos ir dujų gavybą.

3. 1 dalis nelaikoma Šalies prievole kitos Šalies investuotojams ar investicijoms pagal šį Susitarimą taikyti lengvatą, taikomą pagal bet kuriame kitame iki šio Susitarimo įsigaliojimo dienos įsigaliojusiame dvišaliame, regioniniame ar tarptautiniame susitarime nustatytą režimą.

4. 1 dalis nelaikoma Šalies prievole kitos Šalies investuotojams ar investicijoms pagal šį Susitarimą taikyti lengvatą pagal:

- a) režimą, nustatytą bet kuriame dvišaliame, regioniniame ar daugiašaliame susitarime, pagal kurį jo šalys yra įsipareigojusios panaikinti iš esmės visas kliūtis tarpusavio investicijoms arba kuriame yra nustatyta šalių prievolė tarpusavyje suderinti vieno ar kelių ekonomikos sektorių teisės aktus¹;
- b) režimą, nustatytą tarptautiniu dvigubo apmokestinimo išvengimo susitarimu arba kitu tarptautiniu susitarimu ar tvarka, visiškai ar daugiausia susijusiu (-ia) su apmokestinimu, arba

¹ Patikslinama, kad šiame punkte ASEAN ekonominė bendrija patenka į sąvoką „regioninis susitarimas“.

- c) režimą, taikomą dėl priemonių, kuriomis pagal *Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis*¹ VII straipsnyje arba jo Priedą dėl finansinių paslaugų numatomas kvalifikacijų, licencijų ar prudencinių priemonių pripažinimas.
5. Patikslinama, kad 1 dalyje vartojamas terminas „režimas“ neapima ginčų sprendimo procedūrų ar mechanizmų, kaip antai įtrauktų į 3 skyriaus (Ginčų sprendimas) B skirsnį (Investuotojų ir Šalių ginčų sprendimas), numatytų bet kuriuose kituose dvišaliuose, regioniniuose ar tarptautiniuose susitarimuose. Tokiuose susitarimuose nustatytos esminės prievolės savaime nėra režimas, todėl į jas negali būti atsižvelgiama sprendžiant dėl šio straipsnio pažeidimo. Šalies priemonės pagal tas esmines priekoles laikomos režimu.
6. Šis straipsnis aiškinamas vadovaujantis *ejusdem generis*² principu.

¹ Kaip pateikta 1994 m. balandžio 15 d. Marakeše priimtose Marakešo sutarties, kuria įsteigta Pasaulio prekybos organizacija, 1b priede.

² Patikslinama, kad ši dalis nelaikoma kliūtimi ir kitas šio Susitarimo nuostatas, kai tinkama, aiškinti vadovaujantis *ejusdem generis* principu.

2.5 STRAIPSNIS

Investicijoms taikomas režimas

1. Kiekviena Šalis kitos Šalies investuotojams ir investicijoms pagal šį Susitarimą taiko sąžiningą ir teisingą režimą bei užtikrina visišką apsaugą ir saugumą, kaip nustatyta 2–7 dalyse ir 3 priede (Susitarimo memorandumas dėl investicijoms taikomo režimo).
2. Laikoma, kad Šalis pažeidė 1 dalyje minėto sąžiningo ir teisingo režimo prievolę, jei viena ar keliomis priemonėmis:
 - a) atsisakoma vykdyti teisingumą baudžiamosiose, civilinėse ar administracinėse bylose;
 - b) iš esmės pažeidžiamas tinkamas teisinis procesas teisminėse ir administracinėse bylose;
 - c) savivaliaujama;
 - d) dėl akivaizdžiai neteisėtų priežasčių, pvz., dėl lyties, rasės ar religijos, vykdoma tikslinė diskriminacija;
 - e) netinkamai elgiamasi, kaip antai verčiama, piktnaudžiaujama galia ar panašiai, arba
 - f) pažeidžiami kiti sąžiningo ir teisingo režimo prievolės, Šalių priimtose pagal 3 dalį, aspektai.

3. 2 dalyje nenurodytas režimas gali būti laikomas sąžiningo ir teisingo režimo pažeidimu, jei Šalis taip susitaria 4.3 straipsnyje (Pakeitimai) nustatyta tvarka.
4. Taikydama 1–3 dalis ginčų sprendimo kolegija pagal 3 skyrių (Ginčų sprendimas) gali atsižvelgti į tai, ar Šalis pateikė kitos Šalies investuotojui konkrečios informacijos, kad paskatintų jį investuoti pagal šį Susitarimą ir taip davė pagrindo teisėtam lūkesčiui, kuriuo remdamasis investuotojas nusprendė investuoti arba tęsti tokią investiciją, o vėliau šią informaciją paneigė.
5. Patikslinama, kad 1 dalyje vartojami terminai „visiška apsauga ir saugumas“ siejami su Šalies prievolėmis veikti taip, kaip gali būti pagrįstai būtina norint fiziškai apsaugoti investuotojus ir investicijas pagal šį Susitarimą.
6. Jei Šalis sudaro raštišką susitarimą su kitos Šalies investuotojais ar investicijomis pagal šį Susitarimą, kuris tenkina visas toliau nurodytas sąlygas, ta Šalis nepažeidžia tokio susitarimo, vykdydama oficialias valdžios funkcijas. Šios sąlygos:
- a) raštiškas susitarimas sudaromas ir įsigalioja nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos¹;

¹ Patikslinama, kad raštiško susitarimo sudarymas ir įsigaliojimas po šio Susitarimo įsigaliojimo dienos neapima atvejų, kai susitarimas atnaujinamas arba pratęsiamas pagal pirminio susitarimo nuostatas ir pagal tas pačias arba iš esmės tas pačias sąlygas kaip ir pirminis susitarimas, sudarytas ir įsigaliojęs prieš šio Susitarimo įsigaliojimo dieną.

- b) priimdamas sprendimą investuoti arba tęsti investiciją pagal šį Susitarimą investuotojas remiasi raštišku susitarimu, išskyrus atvejus, kai dėl paties raštiško susitarimo ir pažeidimo ta investicija patiria faktinių nuostolių;
 - c) raštišku susitarimu¹ nustatomas apskaitos teisėms ir prievolėms, susijusioms su minėta investicija, kuris privalomas abiem šalims, ir
 - d) raštiškame susitarime nėra sąlygos dėl to susitarimo šalių ginčų sprendimo tarptautinio arbitražo tvarka.
7. Kitos šio Susitarimo nuostatos pažeidimas ar atskiro tarptautinio susitarimo pažeidimas savaime nereiškia, kad buvo pažeistas šis straipsnis.

2.6 STRAIPSNIS

Nuostolių kompensavimas

1. Šalių investuotojams, kurių investicijos pagal šį Susitarimą dėl karo ar kito ginkluoto konflikto, revoliucijos, nepaprastosios padėties, sukilimo, maišto ar riausių kitos Šalies teritorijoje patyrė nuostolių, ta kita Šalis taiko režimą, susijusį su restitucija, žalos atlyginimu, kompensavimu ar kitos formos atsiskaitymu, ne mažiau palankų nei tas, kurį ta kita Šalis taiko savo investuotojams ar bet kurios trečiosios šalies investuotojams.

¹ Raštiškas susitarimas – tai raštu Šalies ir kitos Šalies investuotojo arba jo investicijos sudarytas susitarimas, dėl kurio derėjosi ir kurį vykdo abi šalys, nepriklausomai nuo to, ar tai vienas dokumentas, ar daugiau.

2. Nedarant poveikio 1 daliai, Šalies investuotojams, kurie bet kurioje iš 1 dalyje nurodytų situacijų patyrė nuostolių kitos Šalies teritorijoje, kita Šalis taiko greitą, tinkamą ir veiksmingą restituciją ar kompensaciją, jei tie nuostoliai patiriami, nes:

- a) jų investiciją pagal šį Susitarimą arba jos dalį rekvizavo kitos Šalies ginkluotosios pajėgos ar valdžios institucijos arba
- b) jų investiciją pagal šį Susitarimą arba jos dalį sunaikino kitos Šalies ginkluotosios pajėgos ar valdžios institucijos,

nors tai nebuvo būtina atsižvelgiant į susiklosčiusią padėtį.

2.7 STRAIPSNIS

Ekspropriacija

1. Šalis nei tiesiogiai, nei netiesiogiai, tai yra taikydama priemones, kurios faktiškai turi nacionalizacijos ar ekspropriacijos poveikį (toliau – ekspropriacija), nenacionalizuoja ar neeksproprijuoja kitos Šalies investuotojų investicijų pagal šį Susitarimą, išskyrus atvejus, kai tai daroma:

- a) viešaisiais tikslais;
- b) tinkama teisine tvarka;

c) laikantis nediskriminavimo principo ir

d) sumokant greitą, tinkamą ir veiksmingą kompensaciją.

2. 1 dalyje nurodyta kompensacija apskaičiuojama prie investicijos pagal šį Susitarimą sąžiningos rinkos vertės, buvusios iš karto prieš tai, kai apie ekspropriaciją ar numatomą ekspropriaciją tapo viešai žinoma (atsižvelgiant į tai, kas įvyko pirmiau), pridėjus komerciškai pagrįstos normos palūkanas už laikotarpį nuo ekspropriacijos dienos iki sumokėjimo dienos. Šią kompensaciją turi būti galima veiksmingai realizuoti, laisvai pervesti pagal 2.8 straipsnį (Pervedimas) ir ji turi būti sumokama nedelsiant.

3. Neatsižvelgiant į 1 ir 2 dalis, jei eksproprijuojanti Šalis yra Vietnamas, bet kokia tiesioginės ekspropriacijos priemonė, susijusi su žeme:

a) taikoma laikantis taikytinuose vidaus įstatymuose ir kituose teisės aktuose¹ nustatytos paskirties ir

b) taikoma sumokant rinkos vertei lygiavertę kompensaciją, kartu pripažįstant taikytinus vidaus įstatymus ir kitus teisės aktus.

4. Privalomų licencijų išdavimas, susijęs su intelektinės nuosavybės teisėmis, nelaikomas ekspropriacija, kaip apibrėžta 1 dalyje, jei jas išduodant laikomasi *Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba*, pateiktos PPO steigimo sutarties 1C priede (toliau – TRIPS sutartis).

¹ Taikytini vidaus įstatymai ir kiti teisės aktai yra šio Susitarimo įsigaliojimo dieną galiojančios redakcijos Vietnamo Žemės įstatymas Nr. 45/2013/QH13 ir Dekretas Nr. 44/2014/ND-CP, kuriuo reguliuojamos žemės kainos.

5. Ekspropriacijos paveiktas investuotojas turi teisę, kad jo reikalavimas būtų greitai išnagrinėtas pagal eksproprijuojančios Šalies teisę, o investicijos vertė nustatyta tos Šalies teisminės ar kitos nepriklausomos institucijos.

6. Šis straipsnis aiškinamas vadovaujantis 4 priedu (Susitarimo memorandumas dėl ekspropriacijos).

2.8 STRAIPSNIS

Pervedimas

Kiekviena Šalis leidžia daryti visus pervedimus, susijusius su investicijomis pagal šį Susitarimą, laisvai konvertuojama valiuta be apribojimų ar delsimo ir taikant pervedimo dieną taikytiną rinkos valiutos kursą. Šiems pervedimams priskiriama:

- a) kapitalo papildymai, pvz., pagrindinė lėšų dalis ir papildomos lėšos investicijai tęsti, plėtoti ar didinti;
- b) pelnas, dividendai, kapitalo prieaugis ir kita grąža, visos ar dalies investicijos pardavimo ar investicijos dalinio ar visiško likvidavimo pajamos;
- c) palūkanų, honorarų, valdymo mokesčių mokėjimai, techninės pagalbos ir kitos rinkliavos;

- d) mokėjimai pagal sutartis, kurias yra sudaręs investuotojas arba investicija pagal šį Susitarimą, įskaitant mokėjimus pagal paskolos susitarimus;
- e) užsienio darbuotojų, kurių darbas susijęs su investicija, darbo užmokestis ir kitas atlyginimas;
- f) mokėjimai pagal 2.6 straipsnį (Nuostolių kompensavimas) ir 2.7 straipsnį (Ekspropriacija) ir
- g) žalos atlyginimo mokėjimai pagal sprendimą, priimtą pagal 3 skyriaus (Ginčų sprendimas) B skirsnį (Investuotojų ir Šalių ginčų sprendimas).

2.9 STRAIPSNIS

Subrogacija

Jei Šalis ar jos tarpininkas atlieka mokėjimą pagal laidavimą, garantiją ar draudimo sutartį, sudarytą dėl investicijos, kurią tos Šalies investuotojas padarė kitos Šalies teritorijoje, kita Šalis tos investicijos atžvilgiu pripažįsta bet kokių teisių subrogaciją ar perdavimą arba bet kokio reikalavimo priskyrimą. Šalis ar tarpininkas turi teisę naudotis subrogacijos suteikta ar priskirta teise ar reikalavimu taip pat, kaip pirmine investuotojo teise ar reikalavimu. Tokiomis teisėmis gali naudotis Šalis arba jos tarpininkas ar investuotojas, tik jei Šalis ar jos tarpininkas tai leidžia.

3 SKYRIUS

GINČŲ SPRENDIMAS

A SKIRSNIS

ŠALIŲ GINČŲ SPRENDIMAS

1 POSKIRSNIS

TIKSLAS IR TAIKYMO SRITIS

3.1 STRAIPSNIS

Tikslas

Šiuo skyriumi siekiama nustatyti efektyvias ir veiksmingas procedūras, kad būtų išvengta Šalių ginčų dėl šio Susitarimo aiškinimo ir taikymo ir kad tokie ginčai būtų išspręsti, siekiant rasti abipusiškai priimtina sprendimą.

3.2 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

Šis skyrius taikomas bet kokių Šalių tarpusavio ginčų dėl šio Susitarimo nuostatų aiškinimo ar taikymo, vengimui ir sprendimui, jeigu šiame Susitarime nenumatyta kitaip.

2 POSKIRSNIS

KONSULTACIJOS IR TARPININKAVIMAS

3.3 STRAIPSNIS

Konsultacijos

1. Šalys stengiasi išspręsti bet kokius 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytus ginčus, surengdamos sąžiningas konsultacijas, kad pasiektų abipusiškai sutartą sprendimą.
2. Šalis kreipiasi dėl konsultacijų, pateikdama rašytinį prašymą kitai Šaliai ir jo kopiją pagal 4.1 straipsnį (Komitetai) įsteigtam Komitetui, ir nurodo ginčijamą priemonę ir atitinkamas šio Susitarimo nuostatas.

3. Konsultacijos surengiamos per 30 dienų nuo 2 dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos ir vyksta Šalies, kuriai prašymas pateiktas, teritorijoje, nebent Šalys susitartų kitaip. Konsultacijos laikomos baigtomis per 45 dienas nuo prašymo gavimo dienos, nebent abi Šalys susitaria jas tęsti. Konsultacijos, visų pirma visa jų metu atskleista informacija ir Šalių pozicijos, yra konfidencialios ir nedaro poveikio nė vienos iš Šalių teisėms jokiose tolesnėse procedūrose.
4. Konsultacijos dėl skubių atvejų, įskaitant susijusius su greitai gendančiomis ar sezoninėmis prekėmis arba sezoninėmis paslaugomis, surengiamos per 15 dienų nuo 2 dalyje nurodyto prašymo gavimo dienos. Konsultacijos laikomos baigtomis per 20 dienų, nebent abi Šalys susitaria jas tęsti.
5. Šalis, kuri kreipėsi dėl konsultacijų, gali pasinaudoti 3.5 straipsnio (Arbitražo inicijavimas) nuostatomis, jei:
 - a) kita Šalis neatsako į prašymą surengti konsultacijas per 15 dienų nuo jo gavimo dienos;
 - b) konsultacijos neįvyksta per 3 ar 4 dalyje numatytą laikotarpį;
 - c) Šalys susitaria nerengti konsultacijų arba
 - d) konsultacijos pabaigiamos nepasiekus abipusiškai sutarto sprendimo.

6. Konsultacijų metu kiekviena Šalis pateikia pakankamai faktinės informacijos, kad būtų galima išsamiai išnagrinėti, kaip ginčijamoji priemonė galėtų paveikti šio Susitarimo veikimą arba taikymą.

3.4 STRAIPSNIS

Tarpininkavimas

Šalys gali bet kuriuo metu susitarti pradėti tarpininkavimo procedūrą pagal 9 priedą (Tarpininkavimas) dėl bet kokios priemonės, neigiamai veikiančios Šalių tarpusavio investicijas.

3 POSKIRSNIS

GINČŲ SPRENDIMO PROCEDŪROS

3.5 STRAIPSNIS

Arbitražo inicijavimas

1. Jei Šalims nepavyko išspręsti ginčo per konsultacijas, kaip numatyta 3.3 straipsnyje (Konsultacijos), Šalis, kuri prašė surengti konsultacijas, gali pateikti prašymą sudaryti arbitražo kolegiją.

2. Raštiškas prašymas sudaryti arbitražo kolegiją pateikiamas kitai Šaliai atsakovei, o jo kopija – Komitetui. Šalis ieškovė prašyme nurodo ginčijamą priemonę ir paaiškina, kodėl ta priemonė nesuderinama su šio Susitarimo nuostatomis, taip, kad būtų aiškus skundo teisinis pagrindas.

3.6 STRAIPSNIS

Arbitražo kolegijos įgaliojimai

Jei per 10 dienų nuo arbitrų atrankos dienos Šalys nesusitaria kitaip, arbitražo kolegijos įgaliojimai yra šie:

„atsižvelgiant į atitinkamas Šalių nurodytas šio Susitarimo nuostatas nagrinėti prašyme dėl arbitražo kolegijos sudarymo pagal 3.5 straipsnį (Arbitražo inicijavimas) nurodytą klausimą, priimti sprendimus dėl ginčijamos priemonės atitikties 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytoms nuostatomis ir savo ataskaitoje nurodyti nustatytus faktus ir atitinkamų nuostatų taikomumą bei pagrįsti bet kokius nustatytus faktus ir rekomendacijas, laikantis 3.10 straipsnio (Tarpinė ataskaita) ir 3.11 straipsnio (Galutinė ataskaita)“.

3.7 STRAIPSNIS

Arbitražo kolegijos sudarymas

1. Arbitražo kolegiją sudaro trys arbitrai.
2. Per 10 dienų nuo prašymo Šaliai atsakovei sudaryti arbitražo kolegiją gavimo dienos Šalys konsultuojasi, siekdamas susitarti dėl arbitražo kolegijos sudėties.
3. Jei Šalys nesusitaria dėl arbitražo kolegijos sudėties per 2 dalyje numatytą laikotarpį, kiekviena Šalis per 10 dienų nuo 2 dalyje nurodyto laikotarpio pabaigos gali paskirti arbitrą iš tos Šalies sąrašo, sudaryto pagal 3.23 straipsnį (Arbitrų sąrašas). Jei Šalis nepaskiria arbitro iš savo sąrašo, jį kitos Šalies prašymu iš tos Šalies sąrašo, sudaryto pagal 3.23 straipsnį (Arbitrų sąrašas), burtais atrenka Komiteto pirmininkas arba jo atstovas.
4. Jei Šalys nesusitaria dėl arbitražo kolegijos pirmininko per 2 dalyje numatytą laikotarpį, jį kitos Šalies prašymu iš pirmininkų sąrašo, sudaryto pagal 3.23 straipsnį (Arbitrų sąrašas), burtais atrenka Komiteto pirmininkas arba jo atstovas.
5. Komiteto pirmininkas ar jo atstovas atrenka arbitrus per penkias dienas nuo 3 arba 4 dalyje nurodyto prašymo.

6. Arbitražo kolegijos sudarymo diena laikoma diena, kai visi trys atrinkti arbitrai praneša Šalims sutinką su paskyrimu, kaip nustatyta 7 priede (Darbo tvarkos taisyklės).

7. Jeigu kuris nors iš 3.23 straipsnyje (Arbitrų sąrašas) numatytų sąrašų nėra sudarytas arba jame nėra pakankamai asmenų tuo metu, kai pagal 3 ar 4 dalį pateikiamas prašymas, arbitrai atrenkami burtais iš asmenų, kuriuos oficialiai pasiūlė abi Šalys arba viena iš Šalių, jei tik viena yra pateikusi pasiūlymą.

3.8 STRAIPSNIS

Ginčų sprendimas dalyvaujant arbitražo kolegijai

1. Ginčų sprendimui dalyvaujant arbitražo kolegijai taikomos šiame straipsnyje, 7 priede (Darbo tvarkos taisyklės) ir 8 priede (Arbitrų ir tarpininkų elgesio kodeksas) nustatytos taisyklės ir procedūros.

2. Jeigu Šalys nesusitaria kitaip, per 10 dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo jos susitinka su arbitražo kolegija, kad išspręstų klausimus, kuriuos, Šalių arba arbitražo kolegijos nuomone, reikia išspręsti, įskaitant klausimus dėl proceso tvarkaraščio ir arbitrams mokėtinų atlyginimų bei atlygintinų išlaidų, kaip nustatyta 7 priede (Darbo tvarkos taisyklės). Arbitrai ir Šalių atstovai gali dalyvauti šiame susitikime telefonu ar per vaizdo konferenciją.

3. Posėdžio vieta nustatoma Šalių abipusiu sutarimu. Jei Šalys nesusitaria dėl posėdžio vietos, kai Šalis ieškovė yra Vietnamas, posėdžiai rengiami Briuselyje, o kai Šalis ieškovė yra ES Šalis, posėdžiai rengiami Hanojuje.
4. Visi posėdžiai yra vieši, nebent 7 priede (Darbo tvarkos taisyklės) numatyta kitaip.
5. Laikantis 7 priede (Darbo tvarkos taisyklės), Šalims suteikiama galimybė dalyvauti teikiant visus proceso pranešimus, pareiškimus, argumentus ar priešinius argumentus. Bet kokia informacija ar raštiški pranešimai, kuriuos Šalis pateikė arbitražo kolegijai, įskaitant visas pastabas dėl tarpinės ataskaitos aprašomosios dalies, atsakymus į arbitražo kolegijos klausimus ir Šalies pastabas dėl tų atsakymų, pateikiami kitai Šaliai.
6. Jei per tris dienas nuo arbitražo kolegijos sudarymo dienos Šalys nesusitaria kitaip, arbitražo kolegija, laikydamasi 7 priedo (Darbo tvarkos taisyklės), gali gauti Šalies teritorijoje įsisteigusių fizinių ar juridinių asmenų savo iniciatyva raštu pateiktus pareiškimus (toliau – *amicus curiae* pareiškimai).
7. Arbitražo kolegijos vidaus svarstymai yra uždari ir juose dalyvauja tik arbitrai. Arbitražo kolegija gali leisti, kad svarstymuose dalyvautų ir padėjėjai. Arbitražo kolegijos svarstymai ir jai pateikti dokumentai laikomi konfidencialiais.

3.9 STRAIPSNIS

Preliminarus sprendimas dėl skubos

Šalies prašymu arbitražo kolegija per 10 dienų nuo jos sudarymo pateikia preliminarų sprendimą, ar atvejis vertintinas kaip skubus.

3.10 STRAIPSNIS

Tarpinė ataskaita

1. Ne vėliau nei per 90 dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo ji pateikia Šalims tarpinę ataskaitą, kurioje išdėstomi nustatyti faktai, atitinkamų nuostatų taikomumas ir pagrindžiami visi nustatyti faktai ir rekomendacijos. Jei, arbitražo kolegijos manymu, šio termino laikytis neįmanoma, arbitražo kolegijos pirmininkas raštu praneša apie tai Šalims ir Komitetui, nurodydamas vėlavimo priežastis ir dieną, kurią arbitražo kolegija ketina pateikti tarpinę ataskaitą. Jokiais aplinkybėmis arbitražo kolegija nepateikia tarpinės ataskaitos vėliau kaip po 120 dienų nuo jos sudarymo dienos.
2. Šalis gali pateikti arbitražo kolegijai rašytinį prašymą, įskaitant pastabas, peržiūrėti konkrečius tarpinės ataskaitos aspektus per 14 dienų nuo jos pateikimo.

3. Skubos atvejais, įskaitant atvejus, susijusius su greitai gendančiomis prekėmis arba sezoninėmis prekėmis ar paslaugomis, arbitražo kolegija deda visas pastangas, kad tarpinę ataskaitą pateiktų per 45 dienas ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 60 dienų nuo jos sudarymo dienos. Šalis gali pateikti arbitražo kolegijai rašytinį prašymą, įskaitant pastabas, peržiūrėti konkrečius tarpinės ataskaitos aspektus per septynias dienas nuo jos pateikimo.
4. Išnagrinėjusi rašytinius Šalių prašymus, įskaitant pastabas, dėl tarpinės ataskaitos, arbitražo kolegija gali pataisyti ataskaitą ir nagrinėti klausimą papildomai, jei mano, kad to reikia.

3.11 STRAIPSNIS

Galutinė ataskaita

1. Arbitražo kolegija pateikia savo galutinę ataskaitą Šalims ir Komitetui per 120 dienų nuo arbitražo kolegijos sudarymo dienos. Jei, arbitražo kolegijos manymu, šio termino laikytis neįmanoma, arbitražo kolegijos pirmininkas raštu praneša apie tai Šalims ir Komitetui, nurodydamas vėlavimo priežastis ir dieną, kurią arbitražo kolegija ketina pateikti galutinę ataskaitą. Jokiomis aplinkybėmis arbitražo kolegija nepateikia galutinės ataskaitos vėliau kaip per 150 dienų nuo jos sudarymo dienos.

2. Skubos atvejais, įskaitant atvejus, susijusius su greitai gendančiomis prekėmis arba sezoninėmis prekėmis ar paslaugomis, arbitražo kolegija deda visas pastangas, kad galutinė ataskaita būtų pateikta per 60 dienų nuo jos sudarymo dienos. Jokiomis aplinkybėmis arbitražo kolegija nepateikia galutinės ataskaitos vėliau kaip per 75 dienas nuo jos sudarymo dienos.
3. Galutinėje ataskaitoje pakankamai išsamiai aptariami tarpinės peržiūros etapu pateikti argumentai ir aiškiai atsižvelgiama į Šalių pateiktas pastabas.

3.12 STRAIPSNIS

Galutinės ataskaitos nuostatų įgyvendinimas

Šalis atsakovė imasi bet kokių priemonių, kad greitai ir sąžiningai įgyvendintų galutinės ataskaitos nuostatas.

3.13 STRAIPSNIS

Pagrįstas laikotarpis nuostatomis įgyvendinti

1. Jei galutinės ataskaitos nuostatų neįmanoma įgyvendinti iš karto, Šalys stengiasi abipusiškai susitarti dėl įgyvendinimo laikotarpio. Tokiu atveju ne vėliau kaip per 30 dienų nuo galutinės ataskaitos gavimo Šalis atsakovė Šaliai ieškovei ir Komitetui praneša, kokio laikotarpio jai reikės nuostatomis įgyvendinti (toliau – pagrįstas laikotarpis).

2. Šalims nesusitarus dėl pagrįsto laikotarpio galutinės ataskaitos nuostatomis įgyvendinti, Šalis ieškovė per 20 dienų nuo pagal 1 dalį Šalies atsakovės pateikto pranešimo gavimo raštu paprašo pagal 3.7 straipsnį (Arbitražo kolegijos sudarymas) sudarytos arbitražo kolegijos (toliau – pirmoji arbitražo kolegija) nustatyti pagrįsto laikotarpio trukmę. Apie tokį prašymą pranešama Šaliai atsakovei, o jo kopija pateikiama Komitetui.
3. Arbitražo kolegija pateikia sprendimą dėl pagrįsto laikotarpio Šalims ir Komitetui per 20 dienų nuo 2 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos.
4. Šalis atsakovė raštu praneša Šaliai ieškovei apie galutinės ataskaitos nuostatų įgyvendinimo pažangą likus bent 30 dienų iki pagrįsto laikotarpio pabaigos.
5. Šalys gali susitarti pratęsti pagrįstą laikotarpį.

3.14 STRAIPSNIS

Galutinės ataskaitos nuostatų įgyvendinimo priemonių peržiūra

1. Iki pagrįsto laikotarpio pabaigos Šalis atsakovė praneša Šaliai ieškovei ir Komitetui apie priemones, kurių ji ėmėsi galutinės ataskaitos nuostatomis įgyvendinti.

2. Jei Šalis nesutaria dėl priemonės, kurios imtasi 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytoms nuostatomis įgyvendinti ir apie kurią pranešta pagal 1 dalį, buvimo ar nuoseklumo, Šalis ieškove gali raštu paprašyti pirmosios arbitražo kolegijos priimti sprendimą šiuo klausimu. Apie tokį prašymą pranešama Šaliai atsakovei, o jo kopija pateikiama Komitetui. Šalis ieškove prašyme nurodo konkrečią ginčijamą priemonę ir paaiškina, kodėl ta priemonė nesuderinama su 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytomis nuostatomis, taip, kad būtų pakankamai aiškus skundo teisinis pagrindas.

3. Arbitražo kolegija pateikia savo sprendimą Šalims ir Komitetui per 45 dienas nuo 2 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos.

3.15 STRAIPSNIS

Laikinosios teisių gynimo priemonės nuostatų neįgyvendinimo atveju

1. Jei Šalis atsakovė iki pagrįsto laikotarpio pabaigos nepraneša Šaliai ieškovei ir Komitetui apie jokią priemonę, kurios ji ėmėsi galutinės ataskaitos nuostatomis įgyvendinti, arba jei arbitražo kolegija nusprendžia, kad nesiimta jokių priemonių nuostatomis įgyvendinti arba kad priemonė, apie kurią pranešta pagal 3.14 straipsnio (Galutinės ataskaitos nuostatų įgyvendinimo priemonių peržiūra) 1 dalį, yra nesuderinama su Šalies prievolėmis pagal 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytas nuostatas, Šalis atsakovė, jei to prašo Šalis ieškove ir po konsultacijų su ta Šalimi, pasiūlo kompensaciją.

2. Jei Šalis ieškovė nusprendžia neprašyti pateikti kompensacijos pasiūlymo arba, jei jo paprašius dėl kompensacijos nesusitariama per 30 dienų nuo pagrįsto laikotarpio pabaigos arba nuo arbitražo kolegijos sprendimo pagal 3.14 straipsnį (Galutinės ataskaitos nuostatų įgyvendinimo priemonių peržiūra), kad nesiimta jokių priemonių nuostatomis įgyvendinti arba kad priemonė nesuderinama su 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytomis nuostatomis, Šalis ieškovė įgyja teisę, apie tai pranešusi kitai Šaliai ir Komitetui, imtis tinkamų priemonių pagal Šalių tarpusavio lengvatinės prekybos ir investicijų išipareigojimų sistemą, kurių poveikis būtų lygiavertis dėl pažeidimo panaikintai ar sumažėjusiai naudai. Pranešime nurodomos tos priemonės. Šalis ieškovė gali įgyvendinti priemones bet kuriuo metu praėjus 10 dienų nuo Šalies atsakovės pateikto pranešimo gavimo dienos, nebent Šalis atsakovė paprašo pradėti arbitražą pagal šio straipsnio 3 dalį.

3. Jei Šalis atsakovė mano, kad Šalies ieškovės priemonių poveikis nėra lygiavertis dėl pažeidimo prarastai ar sumažėjusiai naudai, ji gali raštu paprašyti pirmosios arbitražo kolegijos priimti sprendimą šiuo klausimu. Apie tokį prašymą iki 2 dalyje nurodyto 10 dienų laikotarpio pabaigos pranešama Šaliai ieškovei, o jo kopija pateikiama Komitetui. Pirmoji arbitražo kolegija apie sprendimą dėl Šalies ieškovės priemonių Šalims ir Komitetui praneša per 30 dienų nuo prašymo pateikimo dienos. Prievolių vykdymas nesustabdomas, kol pirmoji arbitražo kolegija nepraneša savo sprendimo, o sustabdymas turi jį atitikti.

4. Šiame straipsnyje nustatytos priemonės yra laikinos ir netaikomos po to, kai:
- a) Šalys pasiekia abipusiškai sutartą sprendimą pagal 3.19 straipsnį (Abipusiškai sutartas sprendimas);
 - b) Šalys susitaria dėl to, ar priėmus priemonę, apie kurią pranešta pagal 3.14 straipsnio (Galutinės ataskaitos nuostatų įgyvendinimo priemonių peržiūra) 1 dalį, Šalis atsakovė atitinka 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytas nuostatas, arba
 - c) bet kuri priemonė, kuri, kaip nustatyta, yra nesuderinama su 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytomis nuostatomis, atšaukiama ar iš dalies pakeičiama taip, kad tų nuostatų būtų laikomasi, kaip nuspręsta pagal 3.14 straipsnio (Galutinės ataskaitos nuostatų įgyvendinimo priemonių peržiūra) 3 dalį.

3.16 STRAIPSNIS

Priemonių, kurių imtasi nuostatomis įgyvendinti priėmus laikinasias teisių gynimo priemones, peržiūra

1. Šalis atsakovė praneša Šaliai ieškovei ir Komitetui apie priemones, kurių ji ėmėsi arbitražo kolegijos ataskaitos nuostatomis įgyvendinti po to, kai atitinkamai Šalis ieškovė pritaikė priemones ar pradėta taikyti kompensacija. Išskyrus 2 dalyje išvardytus atvejus, Šalis ieškovė nutraukia priemones, kurių ėmėsi pagal 3.15 straipsnį (Laikinosios teisių gynimo priemonės nuostatų neįgyvendinimo atveju) per 30 dienų nuo pranešimo gavimo dienos. Jei taikyta kompensacija ir išskyrus 2 dalyje išvardytus atvejus, Šalis atsakovė gali nutraukti tą kompensaciją per 30 dienų nuo savo pranešimo, kad ji įgyvendino arbitražo kolegijos ataskaitos nuostatas.
2. Jei Šalys per 30 dienų nuo pranešimo gavimo dienos nesusitaria, ar priėmusi priemonę, apie kurią pranešta, Šalis atsakovė laikosi 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytų nuostatų, Šalis ieškovė raštu paprašo pirmosios arbitražo kolegijos priimti sprendimą šiuo klausimu. Apie tokį prašymą pranešama Šaliai atsakovei, o jo kopija pateikiama Komitetui.

3. Apie arbitražo kolegijos sprendimą Šalims ir Komitetui pranešama per 45 dienas nuo prašymo pateikimo dienos. Jei arbitražo kolegija nustato, kad priemonė, apie kurią pranešta, atitinka 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytas nuostatas, 3.15 straipsnyje (Laikinosios teisių gynimo priemonės nuostatų neįgyvendinimo atveju) nurodytos priemonės ar kompensacija nutraukiamos. Kai tinkama, prievolių vykdymo sustabdymo arba kompensacijos mastas koreguojamas atsižvelgiant į arbitražo kolegijos sprendimą.

3.17 STRAIPSNIS

Arbitrų pakeitimas

Jei vykdant arbitražo procesą pirmoji arbitražo kolegija ar kai kurie jos nariai negali dalyvauti, nusišalina arba turi būti pakeisti dėl jų neatitikties 8 priede (Arbitrų ir tarpininkų elgesio kodeksas) pateikto Elgesio kodekso reikalavimams, taikoma 3.7 straipsnyje (Arbitražo kolegijos sudarymas) nustatyta tvarka. Ataskaitų ir sprendimų pateikimo terminai tokiais atvejais pratęsiami 20 dienų.

3.18 STRAIPSNIS

Arbitražo proceso sustabdymas ir nutraukimas

1. Arbitražo kolegija abiejų Šalių prašymu bet kuriuo metu sustabdo savo veiklą Šalių sutartam laikotarpiui, neviršijančiam 12 mėnesių iš eilės. Ji pratęsia savo veiklą iki šio sustabdymo laikotarpio pabaigos abiejų Šalių raštišku prašymu. Šalys atitinkamai informuoja Komitetą. Arbitražo kolegija taip pat gali pratęsti savo veiklą sustabdymo laikotarpio pabaigoje bet kurios iš Šalių raštišku prašymu. Prašymą teikianti Šalis atitinkamai informuoja Komitetą ir kitą Šalį. Jei Šalis neprašo tęsti arbitražo kolegijos veiklos pasibaigus sustabdymo laikotarpiui, arbitražo kolegijos įgaliojimai nustoja galioti ir procesas nutraukiamas. Jei arbitražo kolegijos veikla sustabdoma, atitinkami atitinkamuose šio skyriaus nuostatose numatyti laikotarpiai pratęsimi laikotarpiu, kuriuo sustabdoma veikla. Arbitražo kolegijos veiklos sustabdymu ir nutraukimu nedaromas poveikis bet kurios iš Šalių teisėms pagal kitus procesus, kuriems taikomas 3.24 straipsnis (Forumo pasirinkimas).

2. Šalys gali susitarti nutraukti arbitražo kolegijos vykdomą procesą bet kuriuo metu iki jos galutinės ataskaitos pateikimo, bendrai pranešdamos arbitražo kolegijos pirmininkui ir Komitetui.

3.19 STRAIPSNIS

Abipusiškai sutartas sprendimas

Šalys gali bet kada susitarti dėl pagal šį skyrių nagrinėjamo ginčo sprendimo. Apie tokį sprendimą jos bendrai praneša Komitetui ir, kai taikoma, arbitražo kolegijos pirmininkui. Jeigu sprendimą reikia patvirtinti pagal bet kurios iš Šalių atitinkamas vidaus procedūras, pranešime nurodomas šis reikalavimas ir ginčo sprendimo procedūra sustabdoma. Jeigu tokio patvirtinimo nereikia arba kai pranešama, kad tokios vidaus procedūros atliktos, ginčo sprendimo procedūra užbaigiama.

3.20 STRAIPSNIS

Informacija ir techninės konsultacijos

Šalies prašymu arba savo iniciatyva arbitražo kolegija gali prašyti bet kokios, kaip ji mano, jos vykdomam procesui tinkamos informacijos iš bet kokio šaltinio, įskaitant ginčo Šalis. Arbitražo kolegija taip pat turi teisę savo nuožiūra prašyti ekspertų nuomonės. Prieš pasirinkdama tokius ekspertus arbitražo kolegija konsultuojasi su Šalimis. Bet kokia pagal šį straipsnį gauta informacija atskleidžiama abiem Šalims ir pateikiama jų pastaboms, laikantis arbitražo kolegijos nustatytų terminų.

3.21 STRAIPSNIS

Aiškinimo taisyklės

Arbitražo kolegija 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytas nuostatas aiškina vadovaudamasi įprastomis tarptautinės viešosios teisės, įskaitant 1969 m. gegužės 23 d. Vienoje priimtą *Vienos konvenciją dėl tarptautinių sutarčių teisės* (toliau – Vienos konvencija), aiškinimo taisyklėmis. Arbitražo kolegija taip pat atsižvelgia į susijusius aiškinimus, pateiktus kolegijų ataskaitose ir Apeliacinio komiteto ataskaitose, priimtose Ginčų sprendimo tarybos (toliau – GST) pagal PPO steigimo sutarties 2 priedą. Arbitražo kolegijos ataskaitomis ir sprendimais Šalims negali būti nustatoma daugiau ar mažiau teisių ir prievolių, nei numatyta šiame Susitarime.

3.22 STRAIPSNIS

Arbitražo kolegijos sprendimai

1. Arbitražo kolegija deda visas pastangas, kad visi jos sprendimai būtų priimami bendru sutarimu. Jeigu sprendimo negalima priimti bendru sutarimu, sprendimas dėl svarstomo klausimo priimamas balsų dauguma. Atskiros arbitrų nuomonės jokiais aplinkybėmis neatskleidžiamos.

2. Šalys besąlygiškai sutinka su arbitražo kolegijos ataskaitomis ir sprendimais. Jomis nenustatoma jokių teisių ar prievolių fizinių ar juridinių asmenų atžvilgiu. Ataskaitose ir sprendimuose išdėstomi nustatyti faktai, 3.2 straipsnyje (Taikymo sritis) nurodytų atitinkamų nuostatų taikomumas ir pagrindžiami bet kokie kolegijos nustatyti faktai ir išvados. Komitetas per 10 dienų nuo jų pateikimo viešai skelbia visą arbitražo kolegijos ataskaitų ir sprendimų turinį, nebent nuspręstų kitaip konfidencialiai informacijai apsaugoti.

4 POSKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

3.23 STRAIPSNIS

Arbitrų sąrašas

1. Komitetas ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos sudaro bent 15 asmenų, pageidaujančių ir galinčių būti arbitrais, sąrašą. Sąrašą sudaro trys dalys:

- a) vienas Vietnamo sąrašas
- b) vienas Sąjungos ir jos valstybių narių sąrašas ir

c) vienas asmenų, kurie nėra nė vienos iš Šalių piliečiai ir nuolatiniai gyventojai, sąrašas, iš kurio renkamas arbitražo kolegijos pirmininkas.

2. Į kiekvieną sąrašo dalį įtraukiami bent penki asmenys. Komitetas užtikrina, kad sąraše visuomet būtų minėtas minimalus asmenų skaičius.

3. Arbitrai turi būti įrodę turinys teisės ir tarptautinės prekybos žinių ir patirties. Jie turi būti nepriklausomi, veikti kaip individualūs asmenys, nevykdyti jokios organizacijos ar vyriausybės nurodymų, nebūti saistomi ryšių su bet kurios iš Šalių vyriausybe ir laikytis 8 priede (Arbitrų ir tarpininkų elgesio kodeksas) pateikto Elgesio kodekso.

4. Komitetas gali sudaryti papildomą sąrašą iš 10 asmenų, turinčių su konkrečiais sektoriais, kuriems taikomas šis Susitarimas, susijusių įrodytų žinių ir patirties. Šalims pritarus šis papildomas sąrašas naudojamas arbitražo kolegijai sudaryti 3.7 straipsnyje (Arbitražo kolegijos sudarymas) nustatyta tvarka.

3.24 STRAIPSNIS

Forumo pasirinkimas

1. Ginčų sprendimo pagal šį skyrių pasirinkimas nedaro poveikio jokiems veiksams pagal Pasaulio prekybos organizacijos sistemą, įskaitant ginčų sprendimo veiksmus, arba pagal bet kokią kitą tarptautinį susitarimą, prie kurio abi Šalys yra prisijungusios.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, Šalis nereikalauja, kad atitinkamame forume būtų ginamos jos teisės, kai dėl tam tikros priemonės pažeista prievolė pagal šį Susitarimą yra iš esmės lygiavertė prievolei pagal PPO steigimo sutartį arba bet kurį kitą tarptautinį susitarimą, prie kurio abi Šalys yra prisijungusios. Inicijavus ginčo sprendimo procesą, Šalis neteikia kitame forume teisių gynimo reikalavimo dėl iš esmės lygiavertės prievolės, nustatytos kitame susitarime, nebent pirmasis pasirinktas forumas dėl procedūrinių ar jurisdikcijos priežasčių negali nustatyti faktų dėl teisių gynimo reikalavimo dėl tos prievolės.

3. Taikant šį straipsnį:

- a) laikoma, kad ginčo sprendimo procesą pagal PPO steigimo sutartį Šalis inicijuoja prašymu sudaryti kolegiją pagal *Susitarimo dėl ginčų sprendimo taisyklių ir tvarkos* 6 straipsnį;
- b) laikoma, kad ginčų sprendimo procesą pagal šį skyrių Šalis inicijuoja prašymu sudaryti arbitražo kolegiją pagal 3.5 straipsnio (Arbitražo inicijavimas) 1 dalį;
- c) laikoma, kad ginčų sprendimo procesas pagal bet kokį kitą tarptautinį susitarimą inicijuojamas tame susitarime nustatyta tvarka.

4. Nė viena šio Susitarimo nuostata netrukdo Šaliai sustabdyti prievolių vykdymą GST leidus. Nei PPO steigimo sutartimi, nei Laisvosios prekybos susitarimu nesiremiama siekiant sutrukdyti Šaliai imtis tinkamų priemonių pagal 3.15 straipsnį (Laikinosios teisių gynimo priemonės nuostatų neįgyvendinimo atveju).

3.25 STRAIPSNIS

Terminai

1. Visi šiame skirsnyje nustatyti terminai, įskaitant terminus, per kuriuos arbitražo kolegija turi paskelbti savo ataskaitas ir sprendimus, skaičiuojami kalendorinėmis dienomis nuo kitos dienos po veiksmo ar fakto, kurio atžvilgiu jie nustatomi, jeigu nenurodyta kitaip.
2. Visi šiame skirsnyje nurodyti terminai gali būti keičiami ginčo Šalių bendru sutarimu. Arbitražo kolegija gali bet kuriuo metu pasiūlyti Šalims pakeisti šiame skirsnyje nurodytus terminus, nurodydama pasiūlymo priežastis.

3.26 STRAIPSNIS

Peržiūra ir pakeitimai

Komitetas gali peržiūrėti ir nuspręsti iš dalies pakeisti 7 priedą (Darbo tvarkos taisyklės), 8 priedą (Arbitrų ir tarpininkų elgesio kodeksas) ir 9 priedą (Tarpininkavimas).

B SKIRSNIS

Investuotojų ir Šalių ginčų sprendimas

1 POSKIRSNIS

Taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

3.27 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

1. Šis skirsnis taikomas vienos Šalies ieškovo ir kitos Šalies ginčams, susijusiems su bet kokia priemone¹, kuria, kaip teigiama, pažeidžiamos 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostatos ir dėl to, kaip teigiama, nuostolių ar žalos patiria ieškovas arba, jei reikalavimas pateiktas vietoje įsteigtos bendrovės, kuri priklauso ieškovui ar yra jo kontroliuojama, vardu, – ta vietoje įsteigta bendrovė.
2. Patikslinama, kad ieškovas neteikia reikalavimų pagal šį skirsnį, jei investuodamas pateikė klaidinamą informaciją, slėpė informaciją, vykdė korupcinę ar kitą veiklą, kuria piktnaudžiavo procesu.

¹ Patikslinama, kad priemone taip pat gali būti laikomas ir neveikimas.

3. Ginčų sprendimo institucija ir Apeliacinė ginčų sprendimo institucija, įsteigtos pagal atitinkamai 3.38 straipsnį (Ginčų sprendimo institucija) ir 3.39 straipsnį (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija) negali spręsti dėl reikalavimų, kuriems šis straipsnis netaikomas.
4. Su Šalies skolos restruktūrizavimu susiję reikalavimai nagrinėjami pagal šį skirsnį ir 5 priedą (Valdžios sektoriaus skola).

3.28 STRAIPSNIS

Terminų apibrėžtys

Jei nenurodyta kitaip, šiame skirsnyje:

- a) procesas – Ginčų sprendimo institucijos arba Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pagal šį skirsnį vykdomas procesas;
- b) ginčo šalys – ieškovas ir atsakovas;
- c) Šalies ieškovas –
 - i) Šalies investuotojas, kaip nurodyta 2.1 straipsnio (Taikymo sritis) 1 dalies b punkte, veikiantis savo vardu, arba

- ii) Šalies investuotojas, kaip nurodyta 2.1 straipsnio (Taikymo sritis) 1 dalies b punkte, veikiantis jam priklausančios arba jo kontroliuojamos vietoje įsteigtos bendrovės vardu; patikslinama, kad, taikant ICSID konvencijos 25 straipsnio 1 dalį, pagal šį papunktį pateiktas reikalavimas laikomas susijusiu su susitariančiosios valstybės ir kitos susitariančiosios valstybės fizinio ar juridinio asmens ginču;
- d) ICSID konvencija – 1965 m. kovo 18 d. Vašingtone priimta *Konvencija dėl valstybių ir kitų valstybių fizinių bei juridinių asmenų investicinių ginčų sprendimo*;
- e) ginče nedalyvaujanti Šalis – Vietnamas, jei atsakovė yra Sąjunga ar Sąjungos valstybė narė, arba Sąjunga, jei atsakovas yra Vietnamas;
- f) atsakovas – Vietnamas arba, jei kalbama apie ES Šalį, Sąjunga arba atitinkama valstybė narė, kaip nustatyta 3.32 straipsnyje (Pranešimas apie ketinimą pateikti reikalavimą);
- g) vietoje įsteigta bendrovė – Šalies teritorijoje įsteigtas juridinis asmuo, priklausantis kitos Šalies investuotojui arba jo kontroliuojamas;
- h) 1958 m. Niujorko konvencija – 1958 m. birželio 10 d. Niujorke priimta *Jungtinių Tautų konvencija dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo*;

- i) trečiosios šalies finansavimas – fizinio ar juridinio asmens, kuris nėra ginčo šalis, pagal susitarimą su ginčo šalimi suteiktas finansavimas, skirtas visoms ar daliai proceso išlaidų padengti už atlygį, priklausantį nuo ginčo sprendimo rezultato, arba fizinio ar juridinio asmens, kuris nėra ginčo šalis, suteiktas kaip dovana ar dotacija;
- j) UNCITRAL – Jungtinių Tautų Tarptautinės prekybos teisės komisija ir
- k) UNCITRAL skaidrumo taisyklės – UNCITRAL taisyklės dėl sutartimis grindžiamo investuotojų ir valstybių arbitražo skaidrumo.

2 POSKIRSNIS

ALTERNATYVUS GINČŲ SPRENDIMAS IR KONSULTACIJOS

3.29 STRAIPSNIS

Taikus sprendimas

Visi ginčai turėtų būti, kiek įmanoma, išsprendžiami taikiai derybų ar tarpininkavimo būdu ir, jei įmanoma, prieš pateikiant prašymą surengti konsultacijas pagal 3.30 straipsnį (Konsultacijos). Dėl tokio sprendimo gali būti susitariama bet kada, taip pat ir pradėjus procesą pagal šį skirsnį.

3.30 STRAIPSNIS

Konsultacijos

1. Jei ginčas neišsprendžiamas taikiai pagal 3.29 straipsnį (Taikus sprendimas), Šalies ieškovas, teigiantis, kad pažeidžiamos 3.27 straipsnio (Taikymo sritis) 1 dalyje nurodytos nuostatos, pateikia kitai Šaliai prašymą surengti konsultacijas. Prašyme pateikiama ši informacija:
 - a) ieškovo vardas, pavardė arba pavadinimas ir, jei prašymas teikiamas vietoje įsteigtos bendrovės vardu, tos bendrovės pavadinimas, adresas ir įsteigimo vieta;
 - b) 3.27 straipsnio (Taikymo sritis) 1 dalyje nurodytos nuostatos, kurios, kaip teigiama, pažeistos;
 - c) reikalavimo teisinis ir faktinis pagrindas, įskaitant priemones, kuriomis, kaip teigiama, pažeidžiamos 3.27 straipsnio (Taikymo sritis) 1 dalyje nurodytos nuostatos;
 - d) prašoma teisių gynimo priemonė ir numatoma atlygintinos žalos suma ir
 - e) įrodymai, kad ieškovas yra kitos Šalies investuotojas ir kad jam priklauso investicija pagal šį Susitarimą arba jis ją kontroliuoja, įskaitant, kai taikoma, vietoje įsteigtas bendroves, dėl kurios pateiktas prašymas surengti konsultacijas.

Jei prašymą surengti konsultacijas pateikė daugiau nei vienas ieškovas arba jis pateiktas daugiau nei vienos vietoje įsteigtos bendrovės vardu, 1 dalies a ir e punktuose nurodyta informacija pateikiama apie kiekvieną ieškovą ar vietoje įsteigtą bendrovę.

2. Prašymas surengti konsultacijas pateikiamas per:

- a) trejus metus nuo dienos, kurią ieškovas arba, jei taikoma, vietoje įsteigta bendrovė pirmą kartą sužinojo arba turėjo sužinoti apie priemonę, kuria, kaip teigiama, pažeidžiamos 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostatos, ir apie tai, kad dėl to nuostolių ir žalos patyrė:
 - i) ieškovas, jei reikalavimus pateikė investuotojas savo vardu, arba
 - ii) vietoje įsteigta bendrovė, jei reikalavimus pateikė investuotojas vietoje įsteigtos bendrovės vardu, arba
- b) dvejus metus nuo tada, kai ieškovas arba, jei taikytina, vietoje įsteigta bendrovė nutraukė reikalavimų nagrinėjimo ar kitus procesus ginčų nagrinėjimo institucijoje arba teisme pagal vidaus teisę, ir bet koku atveju ne vėliau kaip per septynerius metus nuo dienos, kurią ieškovas arba, jei taikytina, vietoje įsteigta bendrovė pirmą kartą sužinojo arba turėjo sužinoti apie priemonę, kuria, kaip teigiama, pažeidžiamos 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostatos, ir apie tai, kad dėl to nuostolių ir žalos patyrė:
 - i) ieškovas, jei reikalavimus pateikė investuotojas savo vardu, arba

- ii) vietoje įsteigta bendrovė, jei reikalavimus pateikė investuotojas vietoje įsteigtos bendrovės vardu¹.

3. Nebent ginčo šalys susitartų kitaip, konsultacijos vyksta:

- a) Hanojuje, jei konsultacijos susijusios su Vietnamo priemonėmis;
- b) Briuselyje, jei konsultacijos susijusios su Sąjungos priemonėmis arba
- c) atitinkamos Sąjungos valstybės narės sostinėje, jei prašymas surengti konsultacijas susijęs tik su tos valstybės narės priemonėmis.

Konsultacijos taip pat gali būti vykdomos per vaizdo konferencijas ar bet kokiais kitomis priemonėmis, ypač jei dalyvauja mažoji ar vidutinė įmonė.

4. Konsultacijos surengiamos per 60 dienų nuo prašymo jas surengti pateikimo, nebent ginčo šalys susitartų dėl ilgesnio laikotarpio.

5. Jei ieškovas nepateikia reikalavimo pagal 3.33 straipsnį (Reikalavimo pateikimas) per 18 mėnesių nuo prašymo surengti konsultacijas pateikimo, laikoma, kad ieškovas nebedalyvauja procese pagal šį skirsnį ir negali pateikti reikalavimo pagal šį skirsnį. Konsultacijose dalyvaujančių šalių sutarimu šis laikotarpis gali būti pratęstas.

¹ 2 dalies b punktas netaikomas tais atvejais, kai taikomas 12 priedas (Vienu metu vykstantys procesai).

6. 2 ir 5 dalyse nustatyti terminai nereiškia, kad reikalavimas negali būti priimtas, jei ieškovas gali įrodyti, kad jis negalėjo prašyti surengti konsultacijas ar pateikti reikalavimo dėl tyčinių atitinkamos Šalies veiksmų, su sąlyga, kad ieškovas imasi veiksmų iš karto, kai tik pagrįstai gali jų imtis.

7. Jei prašymas surengti konsultacijas yra susijęs su įtariamu susitarimo pažeidimu, kurį vykdo Sąjunga arba bet kuri Sąjungos valstybė narė, prašymas siunčiamas Sąjungai. Jei nurodomos Sąjungos valstybės narės priemonės, jis taip pat siunčiamas atitinkamai valstybei narei.

3.31 STRAIPSNIS

Tarpininkavimas

1. Ginčo šalys gali bet kuriuo metu susitarti pasinaudoti tarpininkavimo procedūra.
2. Tarpininkavimo procedūra pasirenkama savanoriškai ir nedarant poveikio nė vienos iš ginčo šalių teisinei pozicijai.
3. Tarpininkavimo procedūra gali būti vykdoma laikantis 10 priede (Tarpininkavimas sprendžiant investuotojų ir Šalių ginčus) nustatytų taisyklių. Bet kuris 10 priede (Tarpininkavimas sprendžiant investuotojų ir Šalių ginčus) nurodytas terminas gali būti pakeistas ginčo šalių abipusiu sutarimu.

4. Tarpininkas paskiriamas ginčo šalių sutarimu. Pavyzdžiui, tarpininkas gali būti pasirinktas iš Ginčų sprendimo institucijos narių, paskirtų pagal 3.38 straipsnį (Ginčų sprendimo institucija), arba Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos narių, paskirtų pagal 3.39 straipsnį (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija). Ginčo šalys taip pat gali prašyti Ginčų sprendimo institucijos pirmininko atrinkti tarpininką iš Ginčų sprendimo institucijos narių, kurie nėra Sąjungos valstybės narės ar Vietnamo piliečiai.

5. Ginčo šalims sutarus pradėti tarpininkavimo procedūrą, 3.30 straipsnio (Konsultacijos) 2 ir 5 dalyse, 3.53 straipsnio (Preliminarus sprendimas) 6 dalyje ir 3.54 straipsnio (Apeliacinė procedūra) 5 dalyje nustatyti terminai sustabdomi nuo dienos, kai buvo susitarta pradėti tarpininkavimo procedūrą, iki dienos, kurią bet kuri iš ginčo šalių nusprendžia ją baigti pateikdama raštą tarpininkui ir kitai ginčo šaliai. Abiejų ginčo šalių prašymu, jei pagal 3.38 straipsnį (Ginčų sprendimo institucija) buvo įsteigtas Ginčų sprendimo institucijos padalinys, jis gali sustabdyti savo procesą iki dienos, kai kuri nors iš ginčo šalių nuspręs baigti tarpininkavimo procedūrą pateikdama raštą tarpininkui ir kitai ginčo šaliai.

3 POSKIRSNIS

REIKALAVIMO PATEIKIMAS IR IŠANKSTINĖS SĄLYGOS

3.32 STRAIPSNIS

Pranešimas apie ketinimą pateikti reikalavimą

1. Jei ginčas neišsprendžiamas per 90 dienų nuo prašymo surengti konsultacijas pateikimo, ieškovas gali pateikti pranešimą apie ketinimą, kuriame raštu nurodo, kad ketina pateikti reikalavimą išspręsti ginčą pagal šį skirsnį, ir jame pateikia šią informaciją:
 - a) ieškovo vardas, pavardė arba pavadinimas ir, jei prašymas teikiamas vietoje įsteigtos bendrovės vardu, tos bendrovės pavadinimas, adresas ir įsteigimo vieta;
 - b) 3.27 straipsnio (Taikymo sritis) 1 dalyje nurodytos nuostatos, kurios, kaip teigiama, pažeistos;
 - c) reikalavimo teisinis ir faktinis pagrindas, įskaitant priemones, kuriomis, kaip teigiama, pažeidžiamos 3.27 straipsnio (Taikymo sritis) 1 dalyje nurodytos nuostatos, ir

d) prašoma teisių gynimo priemonė ir numatoma atlygintinos žalos suma.

Pranešimas apie ketinimą siunčiamas atitinkamai Sąjungai arba Vietnamui. Jei nurodoma Sąjungos valstybės narės priemonė, jis taip pat pateikiamas atitinkamai valstybei narei.

2. Jei pranešimas apie ketinimą pateiktas Sąjungai, ji nusprendžia dėl atsakovo ir apie tai per 60 dienų nuo pranešimo apie ketinimą gavimo praneša ieškovui, ar atsakovas yra Sąjunga, ar Sąjungos valstybė narė.

3. Jei ieškovui per 60 dienų nuo pranešimo apie ketinimą gavimo nepranešama apie nustatytą atsakovą:

a) jei pranešime nurodytos priemonės yra tik Sąjungos valstybės narės priemonės, atsakovė yra ta valstybė narė, arba

b) jei pranešime nurodytos priemonės apima Sąjungos priemones, atsakovė yra Sąjunga.

4. Ieškovas gali pateikti reikalavimą pagal 3.33 straipsnį (Reikalavimo pateikimas), remdamasis pagal 2 dalį nustatytu atsakovu arba, jei apie jį ieškovui nepranešta per 2 dalyje numatytą laikotarpį, remdamasis 3 dalimi.

5. Nepriklausomai nuo to, ar nustačius atsakovą pagal 2 dalį juo laikoma Sąjunga, ar valstybė narė, nei Sąjunga, nei ta valstybė narė negali nuspręsti dėl reikalavimo nepriimtimumo, Ginčų sprendimo institucijos jurisdikcijos taikomumo ar kitaip tvirtinti, kad reikalavimas ar sprendimas yra nepagrįstas ar negaliojantis dėl to, kad Sąjunga, o ne valstybė narė, turėtų būti įvardyta kaip atsakovas, arba atvirkščiai.
6. Ginčų sprendimo institucijai ir Apeliacinei ginčų sprendimo institucijai pagal 2 dalį atliktas nustatymas yra privalomas.
7. Nė viena šio Susitarimo nuostata ar taikytinos ginčų sprendimo taisyklės nelaikomos kliūtimi Sąjungai ir atitinkamai valstybei narei keistis visa su ginču susijusia informacija.

3.33 STRAIPSNIS

Reikalavimo pateikimas

1. Jei ginčas neišsprendžiamas per šešis mėnesius nuo prašymo surengti konsultacijas pateikimo ir nuo pranešimo apie ketinimą pateikti reikalavimą pagal 3.32 straipsnį (Pranešimas apie ketinimą pateikti reikalavimą) pateikimo praėjo bent trys mėnesiai, ieškovas gali pateikti reikalavimą Ginčų sprendimo institucijai, įsteigtai pagal 3.38 straipsnį (Ginčų sprendimo institucija), jei tenkinamos sąlygos, nustatytos 3.35 straipsnyje (Procedūrinės ir kitos reikalavimo pateikimo sąlygos).

2. Reikalavimas gali būti pateiktas Ginčų sprendimo institucijai pagal vieną iš toliau pateiktų ginčų sprendimo taisyklių rinkinių:

- a) ICSID konvenciją;
- b) taisykles, kuriomis reglamentuojamos Tarptautinio investicinių ginčų sprendimo centro sekretoriato (toliau – ICSID sekretoriatas) procesinių veiksmų administravimo papildomos sąlygos (toliau – ICSID papildomų sąlygų taisyklės), jei netaikomos pagal a punktą vykdomų procesų sąlygos;
- c) UNCITRAL arbitražo taisykles arba
- d) bet kokias kitas ginčo šalių sutartas taisykles. Jei ieškovas siūlo taikyti konkrečias ginčų sprendimo taisykles ir jei per 30 dienų nuo pasiūlymo gavimo ginčo šalys raštu nesusitaria dėl tų taisyklių arba atsakovas neatsako ieškovui, ieškovas gali pateikti reikalavimą pagal a, b arba c punkte numatytas taisykles.

3. Visi reikalavimai, nurodyti ieškovo teikiant reikalavimą pagal šį straipsnį, turi būti pagrįsti priemonėmis, nurodytomis prašyme surengti konsultacijas, pateiktame pagal 3.30 straipsnio (Konsultacijos) 1 dalies c punktą.

4. 2 dalyje nurodytos ginčų sprendimo taisyklės taikomos atsižvelgiant į šiame skirsnyje nustatytas taisykles ir bet kokias kitas papildomas Komiteto, Ginčų sprendimo institucijos arba Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos priimtas taisykles.

5. Kai ieškovas inicijuoja procesą pagal taikytinas ginčo sprendimo taisykles, laikoma, kad reikalavimas yra pateiktas pagal šį straipsnį.

6. Reikalavimai, teikiami kelių neįvardytų ieškovų grupės vardu, arba teikiami atstovo, kuris ketina tęsti procesą kelių žinomų ar nežinomų ieškovų, perdavusių jam visų proceso sprendimų teisę, vardu, yra nepriimtini.

3.34 STRAIPSNIS

Kiti reikalavimai

1. Ieškovas neteikia reikalavimo Ginčų sprendimo institucijai, jei yra pateikęs reikalavimą kitam vidaus ar tarptautiniam teismui ar ginčų sprendimo institucijai dėl tos pačios priemonės, kuri, kaip teigiama, nesuderinama su 3.27 straipsnio (Taikymo sritis) 1 dalyje nurodytomis nuostatomis, ir dėl to paties nuostolio ar žalos, nebent ieškovas tą reikalavimą atsiimtų.

2. Savo vardu veikiantis ieškovas neteikia reikalavimo Ginčų sprendimo institucijai, jei bet kuris asmuo, tiesiogiai ar netiesiogiai turintis ieškovo nuosavybės teisių ar yra jo kontroliuojamas, yra pateikęs reikalavimą kitam vidaus ar tarptautiniam teismui ar ginčų sprendimo institucijai dėl tos pačios priemonės, kuri, kaip teigiama, nesuderinama su 3.27 straipsnio (Taikymo sritis) 1 dalyje nurodytomis nuostatomis, ir dėl to paties nuostolio ar žalos, nebent tas asmuo tą reikalavimą atsiimtų.

3. Vietoje įsteigtos bendrovės vardu veikiantis ieškovas neteikia reikalavimo Ginčų sprendimo institucijai, jei bet kuris asmuo, tiesiogiai ar netiesiogiai turintis tos vietoje įsteigtos bendrovės nuosavybės teisių ar yra jos kontroliuojamas, yra pateikęs reikalavimą kitam vidaus ar tarptautiniam teismui ar ginčų sprendimo institucijai dėl tos pačios priemonės, kuri, kaip teigiama, pažeidžia 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostatas, ir dėl to paties nuostolio ar žalos, nebent tas asmuo tą reikalavimą atsiimtų.
4. Prieš pateikdamas reikalavimą ieškovas pateikia:
 - a) įrodymus, kad jis arba, jei taikoma pagal 2 ir 3 dalis, bet kuris asmuo, tiesiogiai ar netiesiogiai turintis ieškovo arba vietoje įsteigtos bendrovės nuosavybės teisių ar yra jo arba jos kontroliuojamas, atsiėmė 1, 2 arba 3 dalyje nurodytus reikalavimus ir
 - b) savo teisės ir, kai taikoma, vietoje įsteigtos bendrovės teisės pateikti bet koki 1 dalyje nurodytą reikalavimą, atsisakymą.
5. Šis straipsnis taikomas kartu su 12 priedu (Vienu metu vykstantys procesai).
6. Pagal 4 dalies b punktą pateiktas teisės atsisakymas nebetaikomas, jei reikalavimas atmetamas dėl neatitikties pilietybės reikalavimams, kurie taikomi norint pateikti ieškinį pagal šį Susitarimą.

7. 1–4 dalys, įskaitant 12 priedą (Vienu metu vykstantys procesai), netaikomi tais atvejais, jei reikalavimai pateikti vidaus teismui ar ginčų sprendimo institucijai tik tam, kad būtų nustatytos laikinos draudžiamojo pobūdžio priemonės ar priimti preliminarūs sprendimai dėl pripažinimo, ir nėra susiję su piniginių žalos atlyginimu.

8. Jei reikalavimai dėl to paties režimo kaip tas, kuris, kaip teigiama, yra nesuderinamas su 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostatomis, pateikiami pagal šį skirsnį ir pagal A skirsnį (Šalių ginčų sprendimas) arba pagal šį skirsnį ir pagal kitą tarptautinį susitarimą, pagal šį skirsnį sudarytas Ginčų sprendimo institucijos padalinys, išklauses ginčo šalis, kuo greičiau savo sprendimuose ar nurodymuose atsižvelgia į procesą pagal A skirsnį (Šalių ginčų sprendimas) arba kitą tarptautinį susitarimą. Tuo tikslu, jei mano, kad tai būtina, jis taip pat gali sustabdyti savo procesą. Veikdama pagal šią nuostatą Ginčų sprendimo institucija laikosi 3.53 straipsnio (Preliminarus sprendimas) 6 dalies.

3.35 STRAIPSNIS

Procedūrinės ir kitos reikalavimo pateikimo sąlygos

1. Reikalavimą Ginčų sprendimo institucijai pagal šį skirsnį galima pateikti tik jei:
 - a) teikdamas reikalavimą ieškovas raštu sutinka, kad ginčą spręs Ginčų sprendimo institucija šiame skirsnyje nustatyta tvarka ir kaip taikytinas ginčo sprendimo taisyklės nurodo vieną iš 3.33 straipsnio (Reikalavimo pateikimas) 2 dalyje nurodytų ginčų sprendimo taisyklių rinkinių;

- b) praėjo bent šeši mėnesiai nuo prašymo surengti konsultacijas pagal 3.30 straipsnį (Konsultacijos) pateikimo ir bent trys mėnesiai nuo pranešimo apie ketinimą pateikti reikalavimą pateikimo pagal 3.32 straipsnį (Pranešimas apie ketinimą teikti reikalavimą);
 - c) ieškovo pateiktas prašymas surengti konsultacijas ir pranešimas apie ketinimą pateikti reikalavimą tenkina atitinkamai 3.30 straipsnio (Konsultacijos) 1 ir 2 dalyse ir 3.32 straipsnio (Pranešimas apie ketinimą teikti reikalavimą) 1 dalyje nustatytas sąlygas;
 - d) dėl teisinio ir faktinio ginčo pagrindo prieš tai konsultuotasi pagal 3.30 straipsnį (Konsultacijos);
 - e) visi reikalavimai, nurodyti pateikiant reikalavimą Ginčų sprendimo institucijai pagal 3.33 straipsnį (Reikalavimo pateikimas), pagrįsti priemone (-ėmis), nurodyta (-omis) pranešime apie ketinimą pateikti reikalavimą, pateiktame pagal 3.32 straipsnį (Pranešimas apie ketinimą pateikti reikalavimą) ir
 - f) įvykdytos kitos 3.34 straipsnyje (Kiti reikalavimai) nustatytos sąlygos.
2. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis kitiems jurisdikcijos reikalavimams, taikomiems pagal atitinkamas ginčų sprendimo taisykles.

3.36 STRAIPSNIS

Sutikimas

1. Atsakovas sutinka su reikalavimo pagal šį skirsnį pateikimu.
2. Ieškovas, teikdamas reikalavimą pagal 3.33 straipsnį (Reikalavimo pateikimas), išreiškia savo sutikimą šiame skirsnyje numatyta tvarka.
3. Kad pagal 1 ir 2 dalis būtų išreikštas sutikimas, būtina, kad:
 - a) ginčo šalys neužtikrintų pagal šį skirsnį priimto sprendimo vykdymo tol, kol jis netampa galutiniu pagal 3.55 straipsnį (Galutinis sprendimas), ir
 - b) ginčo šalys nesiektų apskųsti, peržiūrėti, atidėti, panaikinti, patikslinti ar pradėti kitą panašią procedūrą tarptautiniame ar vidaus teisme ar ginčų sprendimo institucijoje dėl pagal šį skirsnį priimto sprendimo¹.
4. Sutikimas pagal 1 ir 2 dalis laikomas tenkinančiu reikalavimus, nustatytus:
 - a) ICSID konvencijos 25 straipsnyje ir ICSID papildomų sąlygų taisyklėse dėl raštiško ginčo šalių sutikimo ir
 - b) 1958 m. Niujorko konvencijos II straipsnį dėl raštiško sutikimo.

¹ Patikslinama, kad šis punktas taikomas kartu su 3.57 straipsniu (Galutinių sprendimų vykdymo užtikrinimas).

3.37 STRAIPSNIS

Trečiosios šalies finansavimas

1. Jei trečioji šalis suteikia finansavimą, jį gaunanti ginčo šalis praneša kitai ginčo šaliai ir Ginčų sprendimo institucijos padaliniui arba, jei jis nesudarytas, Ginčų sprendimo institucijos pirmininkui, kad gauna tokį finansavimą, finansavimo susitarimo pobūdį ir jį suteikiančiosios trečiosios šalies vardą, pavardę ar pavadinimą ir adresą.
2. Ši informacija nurodoma pateikiant reikalavimą arba, jei finansavimo susitarimas sudaromas ar dovana ar dotacija suteikiama jau pateikus reikalavimą, nedelsiant po to, kai sudaromas toks susitarimas ar suteikiama dovana ar dotacija.
3. Taikydama 3.48 straipsnį (Išlaidų užstatas) Ginčų sprendimo institucija atsižvelgia į tai, ar buvo suteiktas trečiosios šalies finansavimas. Spręsdama dėl proceso išlaidų pagal 3.53 straipsnio (Preliminarus sprendimas) 4 dalį Ginčų sprendimo institucija atsižvelgia į tai, ar laikytasi šio straipsnio 1 ir 2 dalies reikalavimų.

4 POSKIRSNIS

INVESTICINIŲ GINČŲ SPRENDIMO INSTITUCIJŲ SISTEMA

3.38 STRAIPSNIS

Ginčų sprendimo institucija

1. Įsteigiama Ginčų sprendimo institucija pagal 3.33 straipsnį (Reikalavimo pateikimas) pateiktiems reikalavimams nagrinėti.
2. Įsigaliojus šiam Susitarimui Komitetas, laikydamasis 4.1 straipsnio (Komitetas) 5 dalies a punkto, paskiria devynis Ginčų sprendimo institucijos narius. Trys iš Ginčų sprendimo institucijos narių yra Sąjungos valstybių narių piliečiai, trys – Vietnamo piliečiai, trys – trečiųjų šalių piliečiai¹.
3. Komitetas gali nuspręsti padidinti ar sumažinti Ginčų sprendimo institucijos narių skaičių trijų kartotinais. Papildomi nariai paskiriami tuo pačiu principu, kaip numatyta 2 dalyje.

¹ Vietoje trijų jos pilietybę turinčių narių bet kuri iš Šalių gali pasiūlyti paskirti tris kitos pilietybės narius. Tokiu atveju šie nariai laikomi juos pagal šį straipsnį pasiūliusios Šalies piliečiais.

4. Ginčų sprendimo institucijos nariai turi būti tinkamai kvalifikuoti, kaip reikalaujama jų atitinkamose šalyse norint būti paskirtam eiti teisėjo pareigas, arba turi būti pripažintos kompetencijos teisininkai. Jie turi būti įrodę turinys viešosios tarptautinės teisės žinių. Pageidautina, kad jie visų pirma turėtų tarptautinės investicijų teisės, tarptautinės prekybos teisės ir ginčų, susijusių su tarptautiniais investicijų ar tarptautiniais prekybos susitarimais, žinių.
5. Ginčų sprendimo institucijos nariai skiriami ketverių metų kadencijai, kurią galima vieną kartą atnaujinti. Vis dėlto penkių iš devynių asmenų, paskirtų iš karto po šio Susitarimo įsigaliojimo dienos ir atrinktų burtais, kadencija yra šešeri metai. Atsiradus laisvai vietai, į ją paskiriamas naujas narys. Asmuo, paskirtas pakeisti asmenį, kurio kadencija nepasibaigė, pareigas eina iki to nario kadencijos pabaigos. Ginčų sprendimo institucijos narys, einantis pareigas jos padalinyje tuo metu, kai jo kadencija baigiasi, Ginčų sprendimo institucijos pirmininkui leidus gali toliau eiti pareigas tame padalinyje, kol joje baigiamas atitinkamas procesas, ir tik tuo tikslu toliau laikomas Ginčų sprendimo institucijos nariu.
6. Ginčų sprendimo institucija nagrinėja bylas padaliniais po tris narius, kurių vienas yra Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, vienas – Vietnamo pilietis, vienas – trečiosios šalies pilietis. Padaliniui pirmininkauja tas narys, kuris yra trečiosios šalies pilietis.
7. Per 90 dienų nuo reikalavimo pateikimo pagal 3.33 straipsnį (Reikalavimo pateikimas) Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas, vadovaudamasis rotacijos principu, paskiria tos institucijos narius eiti pareigas institucijos padalinyje, kuris nagrinės bylą, užtikrindamas, kad padaliniai būtų sudaromi atsitiktine tvarka ir nenuspėjamai, o visiems nariams būtų suteikiamos lygios galimybės eiti pareigas.

8. Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas ir jo pavaduotojas yra atsakingi už organizacinius klausimus ir paskiriami dvejų metų kadencijai, atrenkant juos burtais iš narių, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, sąrašo. Jie eina pareigas rotacijos principu ir atrenkami burtais Komiteto pirmininkų arba jų atitinkamų atstovų. Pirmininkui nesant jį pakeičia pavaduotojas.

9. Neatsižvelgdamos į 6 dalį ginčo šalys gali susitarti, kad bylą nagrinėtų vienas narys, kurį iš trečiųjų šalių piliečių sąrašo atrenka Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas. Atsakovas tokį ieškovo prašymą apsvarsto palankiai, ypač jei ieškovas yra mažoji arba vidutinė įmonė arba jei prašoma kompensacija ar atlygintina žala yra palyginti nedidelė. Prašymas turėtų būti pateiktas tuo metu, kai teikiamas reikalavimas pagal 3.33 straipsnį (Reikalavimo pateikimas).

10. Ginčų sprendimo institucija gali pati parengti savo darbo tvarką. Darbo tvarka suderinama su taikytinomis ginčų sprendimo taisyklėmis ir šiuo skirsniu. Ginčų sprendimo institucijai nusprendus, jos pirmininkas, konsultuodamasis su kitais Ginčų sprendimo institucijos nariais, parengia darbo tvarkos projektą ir pateikia jį Komitetui. Komitetas patvirtina darbo tvarkos projektą. Jei Komitetas nepatvirtina darbo tvarkos projekto per tris mėnesius nuo pateikimo, Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas tinkamai jį patikslina, atsižvelgdamas į Šalių išreikštą nuomonę. Po to Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas pateikia Komitetui patikslintą darbo tvarkos projektą. Patikslintas darbo tvarkos projektas laikomas patvirtintu, jei Komitetas jo neatmeta per tris mėnesius nuo pateikimo.

11. Kilus procedūriniam klausimui, kuriam netaikomas šis skirsnis, bet kurios papildomos Komiteto priimtos taisyklės arba pagal 10 dalį priimta darbo tvarka, atitinkamas Ginčų sprendimo institucijos padalinys gali patvirtinti tinkamą tvarką, suderinamą su tomis nuostatomis.
12. Ginčų sprendimo institucijos padalinys deda visas pastangas, kad visi sprendimai būtų priimami bendru sutarimu. Jei sprendimas nepasiekiamas bendru sutarimu, Ginčų sprendimo institucijos padalinys priima jį visų savo narių balsų dauguma. Atskirų Ginčų sprendimo institucijos padalinio narių nuomonės yra anoniminės.
13. Nariai turi būti pasirengę vykdyti savo funkcijas bet kada ir pranešus apie tai prieš trumpą laiką, be to, jie turi domėtis ginčų sprendimo veikla, vykdoma pagal šį Susitarimą.
14. Siekiant užtikrinti narių galimybę vykdyti funkcijas, jiems mokamas mėnesinis avansinis honoraras, nustatomas Komiteto sprendimu. Be to, Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas ir, kai taikoma, pirmininko pavaduotojas gauna dienos honorarą, lygiavertį pagal 3.39 straipsnio (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija) 16 dalį nustatytam honorarui, už kiekvieną dieną, kurią jie vykdė Ginčų sprendimo institucijos pirmininko funkcijas pagal šį skirsnį.
15. 14 dalyje nurodytą avansinį ir dienos honorarus abi Šalys, atsižvelgdamos į savo atitinkamą išsivystymo lygį, moka į ICSID sekretoriato tvarkomą sąskaitą. Jei viena Šalis nesumoka avansinio ar dienos honoraro, kita Šalis gali pasirinkti, ar mokėti vietoje jos. Pradelstos sumos sumokamos taikant tinkamas palūkanas.

16. Išskyrus tuos atvejus, kai Komitetas priima sprendimą pagal 17 dalį, Ginčų sprendimo institucijos narių, einančių pareigas padalinyje, kiti honorarai ir išlaidos yra reikalavimo pateikimo dieną galiojantys honorarai ir išlaidos pagal ICSID konvencijos administracinių ir finansinių taisyklių 14 taisyklės 1 dalį, Ginčų sprendimo institucijos paskirstomi ginčo šalims pagal 3.53 straipsnio (Preliminarus sprendimas) 4 dalį.

17. Komitetas gali nuspręsti pakeisti avansinį, dienos ir kitus honorarus bei išlaidas nuolatiniu reguliariai mokamu atlyginimu. Tokiu atveju Ginčų sprendimo institucijos nariai vykdo savo pareigas visu etatu ir negali vykdyti kitos mokamos ar nemokamos profesinės veiklos, nebent išimties tvarka tai leistų Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas. Jų atlygį ir susijusius organizacinius aspektus nustato Komitetas.

18. ICSID sekretoriatas atlieka Ginčų sprendimo institucijos sekretoriato funkcijas ir tinkamai jai padeda. Šios pagalbos išlaidas Ginčų sprendimo institucija paskirsto ginčo šalims pagal 3.53 straipsnio (Preliminarus sprendimas) 4 dalį.

3.39 STRAIPSNIS

Apeliacinė ginčų sprendimo institucija

1. Įsteigiama nuolatinė Apeliacinė ginčų sprendimo institucija skundams dėl Ginčų sprendimo institucijos sprendimų nagrinėti.

2. Apeliacinė ginčų sprendimo institucija sudaroma iš šešių narių, iš kurių du yra Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, du – Vietnamo piliečiai ir du – trečiųjų šalių piliečiai.
3. Įsigaliojus šiam Susitarimui Komitetas, laikydamasis 4.1 straipsnio (Komitetas) 5 dalies a punkto, paskiria šešis Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos narius¹.
4. Komitetas gali nuspręsti padidinti ar sumažinti Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos narių skaičių trijų kartotinais. Papildomi nariai paskiriami tuo pačiu principu, kaip numatyta 2 ir 3 dalyse.
5. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos nariai skiriami ketverių metų kadencijai, kurią galima vieną kartą atnaujinti. Vis dėlto trijų iš šešių asmenų, paskirtų iš karto po šio Susitarimo įsigaliojimo ir atrinktų burtais, kadencija yra šešeri metai. Atsiradus laisvai vietai, į ją paskiriamas naujas narys. Asmuo, paskirtas pakeisti asmenį, kurio kadencija nepasibaigė, pareigas eina iki to nario kadencijos pabaigos.

¹ Bet kuri iš Šalių vietoje dviejų jos pilietybę turinčių narių gali pasiūlyti paskirti ne daugiau kaip du kitą nacionalinio subjekto statusą ar pilietybę turinčius narius. Tokiu atveju šie nariai laikomi juos pagal šį straipsnį pasiūliusios Šalies piliečiais.

6. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkas ir jo pavaduotojas atrenkami burtais dvejų metų kadencijai iš narių, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, sąrašo. Jie eina pareigas rotacijos principu ir atrenkami burtais Komiteto pirmininko. Pirmininkui nesant jį pakeičia pavaduotojas.
7. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos nariai turi būti įrodę turinys viešosios tarptautinės teisės žinių, būti tinkamai kvalifikuoti, kaip reikalaujama jų atitinkamose šalyse norint būti paskirtam eiti teisėjo pareigas, arba būti pripažintos kompetencijos teisininkai. Pageidautina, kad jie turėtų tarptautinės investicijų teisės, tarptautinės prekybos teisės ir ginčų, susijusių su tarptautiniais investicijų ar tarptautiniais prekybos susitarimais, žinių.
8. Apeliacinė ginčų sprendimo institucija nagrinėja skundus padaliniais po tris narius, kurių vienas yra Europos Sąjungos valstybės narės pilietis, vienas – Vietnamo pilietis ir vienas – trečiosios šalies pilietis. Padaliniui pirmininkauja tas narys, kuris yra trečiosios šalies pilietis.
9. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkas, vadovaudamasis rotacijos principu, nustato kiekvieno skundą nagrinėjančio padalinio sudėtį, užtikrindamas, kad kiekvienas padalinys būtų sudaromas atsitiktine tvarka ir nenuspėjamai, o visiems nariams būtų suteikiamos lygios galimybės eiti pareigas. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos narys, einantis pareigas jos padalinyje tuo metu, kai jo kadencija baigiasi, Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkui leidus gali toliau eiti pareigas tame padalinyje, kol joje baigiamas atitinkamas procesas, ir tik tuo tikslu toliau laikomas Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos nariu.

10. Apeliacinė ginčų sprendimo institucija pati parengia savo darbo tvarką. Darbo tvarka suderinama su šiuo skirsniu ir 13 priede (Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos darbo tvarka) pateiktais nurodymais. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkas, konsultuodamasis su kitais Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos nariais, parengia darbo tvarkos projektą ir pateikia jį Komitetui per vienus metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos. Komitetas patvirtina darbo tvarkos projektą. Jei Komitetas nepatvirtina darbo tvarkos projekto per tris mėnesius nuo pateikimo, Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkas tinkamai jį patikslina, atsižvelgdamas į Šalių išreikštą nuomonę. Po to Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkas pateikia Komitetui patikslintą darbo tvarkos projektą. Patikslintas darbo tvarkos projektas laikomas patvirtintu, jei Komitetas jo neatmeta per tris mėnesius nuo pateikimo.

11. Kilus procedūriniam klausimui, kuriam netaikomas šis skirsnis, bet kurios papildomos Komiteto priimtos taisyklės arba pagal 10 dalį priimta darbo tvarka, atitinkamas Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos padalinys gali patvirtinti tinkamą tvarką, suderinamą su tomis nuostatomis.

12. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos padalinys deda visas pastangas, kad visi sprendimai būtų priimami bendru sutarimu. Jei sprendimas nepasiekiamas bendru sutarimu, Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos padalinys priima jį visų savo narių balsų dauguma. Atskirų Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos padalinio narių nuomonės yra anoniminės.

13. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos nariai turi būti pasirengę vykdyti savo funkcijas bet kada ir pranešus apie tai prieš trumpą laiką, be to, jie turi domėtis kitų ginčų sprendimo veikla, vykdoma pagal šį Susitarimą.

14. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos nariams mokamas mėnesinis avansinis honoraras, nustatomas Komiteto sprendimu. Be to, Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkas ir, kai taikoma, pirmininko pavaduotojas gauna dienos honorarą, lygiavertį pagal 16 dalį nustatytam honorarui, už kiekvieną dieną, kurią jie vykdė Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininko funkcijas pagal šį skirsnį.
15. 14 dalyje nurodytą avansinį ir dienos honorarus abi Šalys, atsižvelgdamos į savo atitinkamą išsivystymo lygį, moka į ICSID sekretoriato tvarkomą sąskaitą. Jei viena Šalis nesumoka avansinio ar dienos honoraro, kita Šalis gali pasirinkti, ar mokėti vietoje jos. Pradelstos sumos sumokamos taikant tinkamas palūkanas.
16. Įsigaliojus šiam Susitarimui Komitetas priima sprendimą, kuriame nustatoma Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos padalinio narių kitų honorarų ir išlaidų suma. Šiuos honorarus ir išlaidas Ginčų sprendimo institucija arba, kai taikoma, Apeliacinė ginčų sprendimo institucija paskirsto ginčo šalims pagal 3.53 straipsnio (Preliminarus sprendimas) 4 dalį.
17. Komitetas gali nuspręsti pakeisti avansinį, dienos ir kitus honorarus bei išlaidas nuolatiniu reguliariai mokamu atlyginimu. Tokiu atveju Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos nariai vykdo savo pareigas visu etatu ir negali vykdyti kitos mokamos ar nemokamos profesinės veiklos, nebent išimties tvarka tai leistų Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkas. Jų atlygį ir susijusius organizacinius aspektus nustato Komitetas.

18. ICSID sekretoriatas atlieka Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos sekretoriato funkcijas ir tinkamai jai padeda. Šios pagalbos išlaidas Apeliacinės ginčų sprendimo institucija paskirsto ginčo šalims pagal 3.53 straipsnio (Preliminarus sprendimas) 4 dalį.

3.40 STRAIPSNIS

Etikos normos

1. Ginčų sprendimo institucijos ir Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos nariai atrenkami iš asmenų, dėl kurių nepriklausomumo nekyla jokių abejonių. Jie nėra saistomi ryšių su jokia vyriausybe¹. Jie taip pat nevykdo jokių vyriausybių ar organizacijų nurodymų dėl su ginču susijusių klausimų. Jie nedalyvauja svarstant bet kokius ginčus, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai sukeltų interesų konfliktą. Atitinkamai jie laikosi 11 priedo (Ginčų sprendimo institucijos narių, Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos narių ir tarpininkų elgesio kodeksas). Be to, paskyrus juos nariais jie nebegali būti patarėjais, šalies paskirtais ekspertais ar liudytojais jokiuose pradėtuose ar naujuose ginčiuose dėl investicijų apsaugos pagal šį ar kitą susitarimą arba vidaus įstatymus ir kitus teisės aktus.

¹ Patikslinama, kad tai, kad asmuo gauna pajamų iš vyriausybės arba anksčiau yra buvęs įdarbintas vyriausybės ar yra susijęs šeimos ryšiais su asmeniu, kuris gauna pajamų iš vyriausybės, savaime nereiškia, kad jis netenkina reikalavimų.

2. Jei ginčo šalis mano, kad narys patiria interesų konfliktą, ji atitinkamai Ginčų sprendimo institucijos pirmininkui arba Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkui pateikia prieštaravimą dėl to nario paskyrimo. Prieštaravimas pateikiamas per 15 dienų nuo dienos, kai ginčo šaliai pranešta apie Ginčų sprendimo institucijos arba Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos padalinio sudarymą, arba per 15 dienų nuo dienos, kai ji sužinojo atitinkamus faktus, jei šie faktai sudarant padalinį pagrįstai negalėjo būti žinomi. Prieštaravime nurodomos prieštaravimo priežastys.
3. Jei per 15 dienų nuo prieštaravimo pateikimo dienos atitinkamas narys neatsistatydina iš padalinio savo noru, atitinkamai Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas arba Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkas, išklausęs ginčo šalis ir suteikęs nariui galimybę pateikti pastabų, per 45 dienas nuo prieštaravimo gavimo priima sprendimą ir nedelsdamas praneša apie jį ginčo šalims ir kitiems padalinio nariams.
4. Dėl prieštaravimų skirti į padalinį Ginčų sprendimo institucijos pirmininką sprendžia Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkas, ir atvirkščiai.
5. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkui pateikus pagrįstą rekomendaciją Šalys Komiteto sprendimu gali nuspręsti pašalinti Ginčų sprendimo institucijos arba Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos narį, jei jo elgesys neatitinka 1 dalyje nustatytų prievolių ir yra nesuderinamas su tolesne naryste Ginčų sprendimo institucijoje arba Apeliacinėje ginčų sprendimo institucijoje. Jei tokiu elgesiu įtariamasis Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkas, pagrįstą rekomendaciją teikia Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas. Pagal šią dalį galinčios atsilaisvinti vietos užpildomos *mutatis mutandis* taikant 3.38 straipsnio (Ginčų sprendimo institucija) 2 dalį ir 3.39 straipsnio (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija) 3 dalį.

3.41 STRAIPSNIS

Daugiašalė ginčų sprendimo tvarka

Šalys pradeda derybas dėl tarptautinio susitarimo, kuriuo būtų numatyta daugiašalė investicinių ginčų sprendimo institucija kartu su daugiašale apeliacine tvarka arba tokios tvarkos nenumatant, kuris būtų taikomas ginčams pagal šį Susitarimą. Atsižvelgdamos į tai Šalys gali susitarti netaikyti atitinkamų šio skirsnio dalių. Komitetas gali priimti sprendimą, kuriame būtų pateiktos reikiamos pereinamojo laikotarpio nuostatos.

5 POSKIRSNIS

PROCESO TVARKA

3.42 STRAIPSNIS

Taikytina teisė ir aiškinimo taisyklės

1. Ginčų sprendimo institucija ir Apeliacinė ginčų sprendimo institucija sprendžia, ar, kaip teigia ieškovas, reikalavime nurodytomis priemonėmis pažeidžiamos 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostatos.

2. Priimdamos savo sprendimus Ginčų sprendimo institucija ir Apeliacinė ginčų sprendimo institucija taiko 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostatas ir, kai taikytina, kitas šio Susitarimo nuostatas, taip pat kitas Šalių tarpusavio santykiams taikytinos tarptautinės teisės taisyklės ar principus ir faktiškai atsižvelgia į atitinkamą ginčo Šalies vidaus teisę.
3. Patikslinama, kad Ginčų sprendimo institucija ir Apeliacinė ginčų sprendimo institucija laikosi vidaus teisės aiškinimo, suformuluoto teismų ar valdžios institucijų, kompetentingų aiškinti atitinkamą vidaus teisę, ir bet kokia Ginčų sprendimo institucijos ir Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos tai vidaus teisės nuostatai suteikta reikšmė nėra privaloma bet kurios iš Šalių teismams ar valdžios institucijoms. Ginčų sprendimo institucija ir Apeliacinė ginčų sprendimo institucija neturi jurisdikcijos spręsti dėl priemonės, kuria, kaip teigiama, pažeidžiamas šis Susitarimas, teisėtumo pagal ginčo Šalies vidaus įstatymus ir kitus teisės aktus.
4. Ginčų sprendimo institucija ir Apeliacinė ginčų sprendimo institucija aiškina šį Susitarimą pagal įprastas tarptautinės viešosios teisės aiškinimo taisyklės, nustatytas 1969 m. gegužės 23 d. Vienoje priimtoje *Vienos konvencijoje dėl tarptautinių sutarčių teisės*.
5. Jei kyla didelis susirūpinimas dėl aiškinimo klausimų, galinčių turėti įtakos su šiuo skirsniu susijusiems dalykams, Komitetas gali priimti šio Susitarimo nuostatų aiškinimus. Šie aiškinimai Ginčų sprendimo institucijai ir Apeliacinei ginčų sprendimo institucijai privalomi. Komitetas gali nuspręsti, kad aiškinimas tampa privalomas nuo tam tikros dienos.

3.43 STRAIPSNIS

Vengimo prevencija

Patikslinama, kad Ginčų sprendimo institucija atsisako jurisdikcijos, jei ginčas kilo arba buvo labai tikėtina, kad kils, tuo metu, kai ieškovas įgijo investicijos, dėl kurios ginčijamasi, nuosavybės teises ar kontrolę, ir remdamasi faktais Ginčų sprendimo institucija nusprendžia, kad ieškovas investicijos nuosavybės teises ar kontrolę įgijo iš esmės tam, kad pateiktų reikalavimą pagal šį skirsnį.

Galimybė atsisakyti jurisdikcijos tokiomis aplinkybėmis nedaromas poveikis kitiems jurisdikciniams prieštaravimams, kurių Ginčų sprendimo institucija gali turėti.

3.44 STRAIPSNIS

Preliminarūs prieštaravimai

1. Atsakovas gali reikalavimui paprieštarauti ir pareikšti, kad jis akivaizdžiai neturi teisinio pagrindo, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Ginčų sprendimo institucijos padalinio sudarymo pagal 3.38 straipsnio (Ginčų sprendimo institucija) 7 dalį ir bet kuriuo atveju iki pirmo jo posėdžio arba per 30 dienų nuo tada, kai sužinojo faktus, kuriais prieštaravimas pagrįstas.

2. Atsakovas kuo tiksliau išdėsto prieštaravimo pagrindą.
3. Ginčų sprendimo institucija, suteikusi ginčo šalims galimybę pateikti pastabų dėl prieštaravimo, per Ginčų sprendimo institucijos padalinio pirmą posėdį arba netrukus po to priima sprendimą arba preliminarų sprendimą dėl prieštaravimo, nurodydama jo pagrindą. Jei prieštaravimas gautas po Ginčų sprendimo institucijos padalinio pirmo posėdžio, ji priima tokį sprendimą ar preliminarų sprendimą kuo greičiau ir ne vėliau kaip praėjus 120 dienų nuo prieštaravimo pateikimo. Priimdama sprendimą Ginčų sprendimo institucija daro prielaidą, kad nurodyti faktai yra teisingai ir taip pat gali svarstyti bet kokius svarbius faktus, kurie nėra ginčo objektas.
4. Ginčų sprendimo institucijos sprendimas nedaro poveikio ginčo šalies teisei pagal 3.45 straipsnį (Teisiniu požiūriu nepagrįsti reikalavimai) arba proceso metu prieštarauti dėl reikalavimo teisinio pagrindo, ir Ginčų sprendimo institucijos teisei nagrinėti kitus prieštaravimus kaip preliminarų klausimą. Patikslinama, kad į tokį prieštaravimą gali būti įtraukiamas prieštaravimas, susijęs su tuo, kad ginčas ar bet koks papildomas reikalavimas nepriklauso Ginčų sprendimo institucijos jurisdikcijai arba Ginčų sprendimo institucija nėra kompetentinga jų nagrinėti dėl kitų priežasčių.

3.45 STRAIPSNIS

Teisiniu požiūriu nepagrįsti reikalavimai

1. Nedarant poveikio Ginčų sprendimo institucijos teisei nagrinėti kitus prieštaravimus kaip preliminarų klausimą, kaip antai prieštaravimą, susijusį su tuo, kad ginčas ar bet koks papildomas reikalavimas nepriklauso Ginčų sprendimo institucijos jurisdikcijai arba Ginčų sprendimo institucija nėra kompetentinga jų nagrinėti dėl kitų priežasčių, ir nedarant poveikio atsakovo teisei tinkamu laiku pareikšti tokius prieštaravimus, Ginčų sprendimo institucija kaip preliminarų klausimą svarsto bet kokį atsakovo prieštaravimą, kad reikalavimas ar bet kokia jo dalis, pateikti pagal šį skirsnį, teisiniu požiūriu nėra reikalavimas, dėl kurio pagal 3.53 straipsnį (Preliminarus sprendimas) sprendimas gali būti priimtas ieškovo naudai, net darant prielaidą, kad jame nurodyti faktai yra teisingi, ir priima atitinkamą sprendimą dėl šio preliminaraus klausimo. Ginčų sprendimo institucija taip pat gali svarstyti bet kokius svarbius faktus, kurie nėra ginčo objektas.
2. 1 dalyje nurodytas prieštaravimas pateikiamas Ginčų sprendimo institucijai kuo greičiau po jos padalinio sudarymo ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip tą dieną, kurią Ginčų sprendimo institucija nurodė atsakovui pateikti priešinį pareiškimą ar atsiliepimą arba, jei reikalavimas iš dalies keičiamas, dieną, kurią Ginčų sprendimo institucija nurodė atsakovui pateikti atsakymą į pakeitimą. Prieštaravimas neteikiamas, kol nebaigtas pagal 3.44 straipsnį (Preliminarūs prieštaravimai) pradėtas procesas, nebent Ginčų sprendimo institucija, tinkamai atsižvelgusi į bylos aplinkybes, suteiktų leidimą pateikti prieštaravimą pagal šį straipsnį.

3. Gavusi 1 dalyje nurodytą prieštaravimą ir nenusprendusi, kad jis akivaizdžiai nepagrįstas, Ginčų sprendimo institucija sustabdo bet kokią procesą dėl esmės, sudaro prieštaravimo nagrinėjimo grafiką, atitinkantį jau sudarytus preliminarų klausimų nagrinėjimo tvarkaraščius, ir priima sprendimą ar preliminarų sprendimą dėl prieštaravimo, nurodydama jo pagrindą.

3.46 STRAIPSNIS

Proceso skaidrumas

1. Ginčams pagal šį skirsnį taikomos UNCITRAL skaidrumo taisyklės, laikantis 2–8 dalių.
2. Prašymas surengti konsultacijas pagal 3.30 straipsnį (Konsultacijos), pranešimas apie ketinimą pagal 3.32 straipsnio (Pranešimas apie ketinimą pateikti reikalavimą) 1 dalį, prašymas nustatyti atsakovą pagal 3.32 straipsnio (Pranešimas apie ketinimą pateikti reikalavimą) 2 dalį, prieštaravimas bei sprendimas dėl to prieštaravimo pagal 3.40 straipsnį (Etikos normos) ir prašymas sujungti reikalavimus pagal 3.59 straipsnį (Sujungimas) įtraukiami į dokumentų sąrašą, nurodytą UNCITRAL skaidrumo taisyklių 3 straipsnio 1 dalyje.

3. Laikydamosi UNCITRAL skaidrumo taisyklių 7 straipsnio, Ginčų sprendimo institucija savo iniciatyva arba bet kurio asmens prašymu ir po konsultacijų su ginčo šalimis gali nuspręsti, ar viešinti ir kaip viešinti bet kokius kitus jai ar jos pateiktus dokumentus, kuriems netaikomos UNCITRAL skaidrumo taisyklių 3 straipsnio 1 ir 2 dalys. Taip pat gali būti viešinami daiktinai įrodymai, jei atsakovas sutinka.
4. Neatsižvelgdami į UNCITRAL skaidrumo taisyklių 2 straipsnį, Sąjunga arba Vietnamas, gavę atitinkamus dokumentus pagal šio straipsnio 2 dalį, greitai perduoda juos ginče nedalyvaujančiai Šaliai ir paskelbia viešai, pašalinę konfidencialią ar saugomą informaciją¹.
5. 2, 3 ir 4 dalyse nurodyti dokumentai skelbiami viešai perduodant juos UNCITRAL skaidrumo taisyklėse nurodytai saugyklai arba kitais būdais.
6. Ne vėliau kaip praėjus trejiems metams nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos Komitetas peržiūri 3 dalies veikimą. Bet kurios iš Šalių prašymu Komitetas gali priimti sprendimą pagal 4.1 straipsnio (Komitetas) 5 dalies c punktą ir jame nustatyti, kad vietoje šio straipsnio 3 dalies taikoma UNCITRAL skaidrumo taisyklių 3 straipsnio 3 dalis.

¹ Patikslinama, kad konfidenciali arba saugoma informacija, kaip apibrėžta UNCITRAL skaidrumo taisyklių 7 straipsnio 2 dalyje, apima slaptą valdžios sektoriaus informaciją.

7. Priklausomai nuo Ginčų sprendimo institucijos sprendimo dėl prieštaravimo, susijusio su informacijos, kuri nurodyta kaip konfidenciali ar saugoma, atitinkamu statusu, ginčo šalys ir Ginčų sprendimo institucija neatskleidžia jokiai ginče nedalyvaujančiai Šaliai ar visuomenei jokios saugomos informacijos, kurią ją pateikusi ginčo šalis aiškiai nurodė esant tokią¹.

8. Vykstant procesui pagal šį skirsnį ginčo šalis savo nuožiūra gali atskleisti kitiems su procesu susijusiems asmenims, įskaitant liudytojus ir ekspertus, pilnas dokumentų versijas. Vis dėlto ginčo šalis užtikrina, kad šie asmenys saugotų tuose dokumentuose paliktą konfidencialią ar saugomą informaciją.

¹ Patikslinama, kad tokiais atvejais, kai informaciją pateikusi ginčo šalis nusprendžia atsiimti visą savo pareiškimą arba jo dalis, kuriose yra tokios informacijos, kita ginčo šalis, laikydamasi UNCITRAL skaidrumo taisyklių 7 straipsnio 4 dalies, jei būtina, dar kartą pateikia pilnas ir nepilnas dokumentų versijas, iš kurių pašalinta pirminę informaciją pateikusių ginčo šalies atsiimta informacija, arba tos informacijos statusas pakeistas pagal ją pateikusių ginčo šalies nurodymą.

3.47 STRAIPSNIS

Tarpiniai sprendimai

Ginčų sprendimo institucija gali nurodyti imtis laikinosios apsaugos priemonės, kad būtų apgintos ginčo šalies teisės arba užtikrinta, kad Ginčų sprendimo institucijos jurisdikcija būtų visiškai veiksminga, įskaitant nurodymą apsaugoti ginčo šalies turimus ar kontroliuojamus įrodymus arba Ginčų sprendimo institucijos jurisdikciją. Ginčų sprendimo institucija negali nurodyti areštuoti turtą ar užkirsti kelią režimo, kuriuo, kaip teigiama, atliekamas pažeidimas, taikymui. Šioje dalyje nurodymas taip pat gali būti rekomendacija.

3.48 STRAIPSNIS

Išlaidų užstatas

1. Patikslinama, kad Ginčų sprendimo institucija gali, gavusi prašymą, nurodyti ieškovui pateikti visų ar dalies išlaidų užstatą, jei yra pagrįstų priežasčių manyti, kad ieškovas galbūt negalės įgyvendinti galimo sprendimo dėl išlaidų, priimto jo atžvilgiu.
2. Jei visas išlaidų užstatas nepateikiamas per 30 dienų nuo Ginčų sprendimo institucijos nurodymo arba per bet kokią kitą Ginčų sprendimo institucijos nustatytą laikotarpį, ji apie tai praneša ginčo šalims. Ginčų sprendimo institucija gali nurodyti sustabdyti arba nutraukti procesą.

3.49 STRAIPSNIS

Proceso nutraukimas

Jei pateikęs reikalavimą pagal šį skirsnį ieškovas nesiima jokių kitų procesinių veiksmų per 180 dienų iš eilės arba kitą ginčo šalių susitartą laikotarpį, laikoma, kad jis atsiėmė reikalavimą ir nutraukė procesą. Atsakovo prašymu Ginčų sprendimo institucija, pateikusi pranešimą ginčo šalims, atitinkamame savo potvarkyje užfiksuoja proceso nutraukimą ir priima sprendimą dėl išlaidų. Priėmus šį potvarkį, Ginčų sprendimo institucijos įgaliojimai nustoja galioti. Ieškovas nebegali pateikti reikalavimo dėl to paties dalyko.

3.50 STRAIPSNIS

Proceso kalba

1. Ginčo šalys susitaria dėl proceso kalbos.

2. Jei ginčo šalys nesusitaria pagal 1 dalį per 30 dienų nuo Ginčų sprendimo institucijos padalinio sudarymo pagal 3.38 straipsnio (Ginčų sprendimo institucija) 7 dalį, proceso kalbą nurodo Ginčų sprendimo institucija. Ginčų sprendimo institucija šį sprendimą padaro pasikonsultavusi su ginčo šalimis, kad užtikrintų proceso ekonominį veiksmingumą ir tai, kad dėl nurodytos kalbos ginčo šalys ir Ginčų sprendimo institucija nepatirtų nebūtinės naštos, susijusios su ištekliais¹.

3.51 STRAIPSNIS

Ginče nedalyvaujanti Šalis

1. Per 30 dienų nuo a ir b punktuose nurodytų dokumentų gavimo arba netrukus po to, kai išsprendžiamas ginčas, susijęs su konfidencialia ar saugoma informacija, atsakovas pateikia ginče nedalyvaujančiai Šaliai:
 - a) prašymą surengti 3.30 straipsnyje (Konsultacijos) nurodytas konsultacijas, pranešimą apie ketinimą pagal 3.32 straipsnio (Pranešimas apie ketinimą pateikti reikalavimą) 1 dalį, sprendimą pagal 3.32 straipsnio (Pranešimas apie ketinimą pateikti reikalavimą) 2 dalį ir 3.33 straipsnyje (Reikalavimo pateikimas) nurodytą reikalavimą ir

¹ Svarstydamą proceso ekonominį veiksmingumą Ginčų sprendimo institucija turėtų atsižvelgti į ginčo šalių ir Ginčų sprendimo institucijos sąnaudas nagrinėjant teismų praktiką ir teisinius dokumentus, kuriuos gali pateikti ginčo šalys.

b) jei prašoma, bet kokį dokumentą, paviešintą pagal 3.46 straipsnį (Proceso skaidrumas).

2. Ginče nedalyvaujanti Šalis turi teisę dalyvauti pagal šį skirsnį rengiamuose posėdžiuose ir daryti žodinius pareiškimus, susijusius su šio Susitarimo aiškinimu.

3.52 STRAIPSNIS

Ekspertų ataskaitos

Ginčo šalies prašymu arba po konsultacijų su ginčo šalimis – savo iniciatyva Ginčų sprendimo institucija gali paskirti vieną ar daugiau ekspertų, kad jis (jie) raštu pateiktų jai bet kokio faktinio su aplinka, sveikata, sauga ar kitu klausimu, ginčo šalies iškeltu proceso metu, susijusio dalyko ataskaitą.

3.53 STRAIPSNIS

Preliminarus sprendimas

1. Jei Ginčų sprendimo institucija mano, kad ginčijama priemone pažeidžiama kuri nors iš 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostatų, remdamasi ieškovo prašymu ir išklausiusi ginčo šalis ji gali nurodyti tik (atskirai ar kartu):

a) atlyginti piniginę žalą su taikytinomis palūkanomis ir

- b) grąžinti nuosavybę – tokiu atveju sprendime nurodoma, kad vietoje grąžinimo atsakovas gali atlyginti piniginę žalą su taikytinomis palūkanomis, kurios nustatomos laikantis atitinkamų 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostatų.

Jei reikalavimas pateiktas vietoje įsteigtos bendrovės vardu, bet kokiame pagal šią dalį priimtame sprendime nustatoma, kad:

- a) piniginė žala su taikytinomis palūkanomis atlyginama vietoje įsteigtai bendrovei ir
- b) nuosavybė grąžinama vietoje įsteigtai bendrovei.

Ginčų sprendimo institucija negali nurodyti atšaukti atitinkamą režimą.

2. Piniginis žalos atlyginimas negali būti didesnis nei nuostolis, ieškovo arba, kai taikytina, vietoje įsteigtos jo bendrovės patirtas dėl 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostatų pažeidimo, atėmus bet kokią žalą ar kompensaciją, kurią atitinkama Šalis jau atlygino ar sumokėjo.

Patikslinama, kad pateikusiam reikalavimą savo vardu investuotojui gali būti atlygintas tik tas nuostolis ar žala, kurį (-ią) jis patyrė dėl savo investicijos pagal šį Susitarimą.

3. Ginčų sprendimo institucija negali nurodyti atlyginti baudinius nuostolius.

4. Ginčų sprendimo institucija nurodo pralaimėjusiai ginčo šaliai padengti proceso išlaidas¹. Išskirtinėmis aplinkybėmis Ginčų sprendimo institucija gali padalyti išlaidas ginčo šalims, jei nusprendžia, kad konkrečios bylos aplinkybės tai pateisina. Kitas pagrįstas išlaidas, įskaitant teisinio atstovavimo ir pagalbos pagrįstas išlaidas, padengia pralaimėjusioji šalis, nebent Ginčų sprendimo institucija nusprendžia, kad konkrečios reikalavimo aplinkybės to nepateisina. Jei patenkinamos tik atskiros reikalavimų dalys, padengtinios išlaidos koreguojamos proporcingai tų dalių skaičiui ar mastui. Spręsdama dėl išlaidų Apeliacinė ginčų sprendimo institucija taip pat taiko šį straipsnį.
5. Komitetas gali priimti papildomas honorarų taisykles, kuriose būtų nustatyta didžiausia teisinio atstovavimo ir pagalbos išlaidų suma, kurią gali padengti konkrečių kategorijų pralaimėjusiosios ginčo šalys. Šiose papildomose taisyklėse atsižvelgiama į ieškovo, kuris yra fizinis asmuo arba mažoji ar vidutinė įmonė, finansinius išteklius. Komitetas stengiasi priimti šias papildomas taisykles ne vėliau kaip per vienus metus nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos.
6. Ginčų sprendimo institucija pateikia preliminarų sprendimą per 18 mėnesių nuo reikalavimo pateikimo. Jei šio termino neįmanoma laikytis, Ginčų sprendimo institucija priima atitinkamą sprendimą, kuriame nurodo vėlavimo priežastis.

¹ Patikslinama, kad į proceso išlaidas įtraukiamos a) pagrįstos ekspertų patarimų ir kitos Ginčų sprendimo institucijai reikalingos pagalbos išlaidos ir b) pagrįstos liudytojų kelionių ir kitos išlaidos, jei Ginčų sprendimo institucija jas patvirtina.

3.54 STRAIPSNIS

Apskundimas

1. Bet kuri ginčo šalis gali apskųsti preliminarų sprendimą Apeliacinei ginčų sprendimo institucijai per 90 dienų nuo jo pateikimo. Skundo pagrindai:
 - a) Ginčų sprendimo institucija neteisingai aiškino ar taikė taikytiną teisę;
 - b) Ginčų sprendimo institucija aiškiai neteisingai suprato faktus, įskaitant atitinkamos vidaus teisės supratimą, arba
 - c) ICSID konvencijos 52 straipsnyje nurodytos priežastys, jei jos nepaminėtos a ir b punktuose.
2. Apeliacinė ginčų sprendimo institucija atmeta skundą, jei nustato, kad jis nepagrįstas. Ji taip pat gali atmesti skundą skubos tvarka, jei aišku, kad jis akivaizdžiai nepagrįstas.
3. Jei Apeliacinė ginčų sprendimo institucija nustato, kad skundas tinkamai pagrįstas, ji pakeičia arba atšaukia visus preliminarų sprendimo teisinius nustatytus faktus ir išvadas arba jų dalį. Jos sprendime aiškiai nurodoma, kaip ji pakeitė ar atšaukė atitinkamus Ginčų sprendimo institucijos nustatytuosius faktus ir išvadas.

4. Jei Ginčų sprendimo institucijos nustatyti faktai tai leidžia, Apeliacinė ginčų sprendimo institucija taiko savo nustatytus teisinius faktus ir išvadas dėl faktų bei priima galutinį sprendimą. Jei tai neįmanoma, ji grąžina klausimą Ginčų sprendimo institucijai.
5. Paprastai apskundimo procesas negali trukti ilgiau kaip 180 dienų nuo dienos, kurią ginčo šalis oficialiai praneša apie savo sprendimą apskųsti, iki dienos, kurią Apeliacinė ginčų sprendimo institucija pateikia savo sprendimą. Jei Apeliacinė ginčų sprendimo institucija mano, kad ji negali priimti sprendimo per 180 dienų, ji raštu nurodo ginčo šalims vėlavimo priežastis ir apytikslį laikotarpį, per kurį ji pateiks sprendimą. Bet kuriuo atveju procesas negali trukti ilgiau nei 270 dienų, nebent būtų būtina dėl išskirtinių aplinkybių.
6. Skundą teikianti ginčo šalis pateikia užstatą, apimantį apskundimo išlaidas, ir pagrįstą sumą, kurią nustato Apeliacinė ginčų sprendimo institucija, atsižvelgdama į bylos aplinkybes.
7. Apskundimui *mutatis mutandis* taikomi 3.37 straipsnis (Trečiosios šalies finansavimas), 3.46 straipsnis (Proceso skaidrumas), 3.47 straipsnis (Tarpiniai sprendimai), 3.49 straipsnis (Proceso nutraukimas), 3.51 straipsnis (Ginče nedalyvaujanti Šalis), 3.53 straipsnis (Preliminarus sprendimas) ir 3.56 straipsnis (Nuostolių atlyginimas arba kitos kompensacijos).

3.55 STRAIPSNIS

Galutinis sprendimas

1. Pagal šį skirsnį pateiktas preliminarus sprendimas tampa galutiniu, jei nė viena iš ginčo šalių jo neapskundė pagal 3.54 straipsnio (Apskundimas) 1 dalį.
2. Jei preliminarus sprendimas buvo apskųstas ir Apeliacinė ginčų sprendimo institucija skundą atmetė pagal 3.54 straipsnio (Apskundimas) 2 dalį, preliminarus sprendimas tampa galutiniu tą dieną, kai Apeliacinė ginčų sprendimo institucija atmetė skundą.
3. Jei preliminarus sprendimas buvo apskųstas ir Apeliacinė ginčų sprendimo institucija priėmė galutinį sprendimą, preliminarus sprendimas su pakeitimais, padarytais Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos, arba jos atšauktas, tampa galutiniu tą dieną, kai ji priėmė galutinį sprendimą.
4. Jei preliminarus sprendimas buvo apskųstas ir Apeliacinė ginčų sprendimo institucija pakeitė arba atšaukė preliminarus sprendimo teisinius nustatytus faktus ir išvadas bei grąžino klausimą Ginčų sprendimo institucijai, Ginčų sprendimo institucija, išklausiusi, jei tinkama, ginčo šalis, patikslina savo preliminarų sprendimą, kad atsižvelgtų į Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos nustatytus faktus ir išvadas. Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos nustatyti faktai Ginčų sprendimo institucijai privalomi. Ginčų sprendimo institucija siekia pateikti patikslintą sprendimą per 90 dienų nuo Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos sprendimo gavimo. Patikslintas preliminarus sprendimas tampa galutiniu praėjus 90 dienų po jo pateikimo.

5. Taikant šį skirsnį galutiniais sprendimais laikomi visi Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos galutiniai sprendimai, priimti pagal 3.54 straipsnio (Apskundimas) 4 dalį.

3.56 STRAIPSNIS

Nuostolių atlyginimas arba kitos kompensacijos

Ginčų sprendimo institucija kaip pagrįstos gynybos, prieštaravimo, kompensacijos teisės ar panašaus reikalavimo nepriima fakto, kad investuotojui buvo ar bus atlyginti nuostoliai ar skirta kita kompensacija pagal draudimo ar garantijų sutartį dėl visos ar dalies kompensacijos sumos, kurią reikalaujama atlyginti pagal šį skirsnį pradėtame ginčų sprendimo procese.

3.57 STRAIPSNIS

Galutinių sprendimų vykdymo užtikrinimas

1. Pagal šį skirsnį pateikti galutiniai sprendimai:
 - a) ginčo šalims kiekvienu konkrečiu atveju yra privalomi ir
 - b) negali būti apskūsti, peržiūrėti, atidėti ar panaikinti ir jiems negali būti pritaikytos kitos teisių gynimo priemonės.

2. Kiekviena Šalis pripažįsta, kad pagal šį skirsnį priimtas galutinis sprendimas yra privalomas, ir užtikrina piniginės prievolės vykdymą savo teritorijoje taip, tarsi tai būtų tos Šalies teismo galutinis sprendimas.
3. Neatsižvelgiant į 1 ir 2 dalis, per 4 dalyje nurodytą laikotarpį galutinis sprendimas dėl ginčo, kurio atsakovas yra Vietnamas, pripažįstamas ir jo vykdymas užtikrinamas pagal 1958 m. Niujorko konvenciją. Per tą laikotarpį ginčams, kurių atsakovas yra Vietnamas, netaikomas šio straipsnio 1 dalies b punktas ir 3.36 straipsnio (Sutikimas) 3 dalies b punktas.
4. Galutiniam sprendimui dėl ginčo, kurio atsakovas yra Vietnamas, 1 dalies b punktas ir 2 dalis taikomi praėjus penkeriems metams nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos arba ilgesniam laikotarpiui, kurį nustato Komitetas, remdamasis atitinkamomis sąlygomis.
5. Sprendimo vykdymas reglamentuojamas įstatymais, susijusiais su teismų ar kitų sprendimų vykdymu ir galiojančiais ten, kur jį prašoma vykdyti.
6. Patikslinama, kad 4.14 straipsnis (Nuostata dėl tiesioginio poveikio) nėra kliūtis pripažinti ir vykdyti pagal šį skirsnį priimtus sprendimus ir užtikrinti jų vykdymą.
7. Taikant 1958 m. Niujorko konvencijos 1 straipsnį, pagal šį skirsnį pateikti galutiniai sprendimai laikomi arbitražo sprendimais, susijusiais su reikalavimais, kurie kyla dėl prekybinių santykių ar sandorių.

8. Atsižvelgiant į 1 dalies b punktą patikslinama, kad, pateikus reikalavimą išspręsti ginčą pagal 3.33 straipsnio (Reikalavimo pateikimas) 2 dalies a punktą, pagal šį skirsnį pateiktas galutinis sprendimas laikomas sprendimu pagal ICSID konvencijos IV skyriaus 6 skirsnį.

3.58 STRAIPSNIS

Susitarimo Šalių vaidmuo

1. Šalis netaiko diplomatinės apsaugos arba neteikia tarptautinio reikalavimo dėl ginčo, pateikto spręsti pagal šį skirsnį, nebent kita Šalis nesilaikytų ir neįgyvendintų dėl to ginčo priimto sprendimo. Taikant šią dalį diplomatine apsauga nelaikomas neformalus diplomatinis keitimasis informacija, skirtas vien ginčo sprendimui palengvinti.
2. 1 dalis neužkerta kelio pradėti ginčo sprendimo procedūrą pagal A skirsnį (Šalių ginčų sprendimas) dėl visuotinai taikomos priemonės, jei ta priemone, kaip teigiama, pažeistas šis Susitarimas, ir dėl tos priemonės pradėtos ginčo sprendimo procedūros pagal 3.33 straipsnį (Reikalavimo pateikimas) konkrečios investicijos atžvilgiu. Šia nuostata nedaromas poveikis 3.51 straipsniui (Ginče nedalyvaujanti Šalis) arba UNCITRAL skaidrumo taisyklių 5 straipsniui.

3.59 STRAIPSNIS

Sujungimas

1. Jei pagal šį skirsnį pateiktų dviejų ar daugiau reikalavimų teisinis ar faktinis dalykas sutampa ir jie pateikti dėl tų pačių įvykių ir aplinkybių, atsakovas gali pateikti Ginčų sprendimo institucijos pirmininkui prašymą sujungti šiuos reikalavimus ar jų dalį. Prašyme nurodoma:

- a) reikalavimų, kuriuos prašoma sujungti, ginčo šalių vardai, pavardės ar pavadinimai ir adresai;
- b) prašomo sujungimo apimtis ir
- c) prašymo pagrindai.

Atsakovas pateikia prašymą kiekvienam reikalavimų, kuriuos jis prašo sujungti, ieškovui.

2. Jei visos reikalavimų, kuriuos prašoma sujungti, ginčo šalys sutinka juo sujungti, ginčo šalys pagal 1 dalį pateikia bendrą prašymą Ginčų sprendimo institucijos pirmininkui. Gavęs šį bendrą prašymą Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas pagal 3.38 straipsnį (Ginčų sprendimo institucija) sudaro naują Ginčų sprendimo institucijos padalinį (toliau – sujungtų reikalavimų padalinys), kuris prisiima visų ar dalies reikalavimų, dėl kurių pateiktas bendras sujungimo prašymas, jurisdikciją.

3. Jei 2 dalyje nurodytos ginčo šalys nesusitaria dėl sujungimo per 30 dienų nuo tada, kai paskutinis ieškovas gauna 1 dalyje nurodytą sujungimo prašymą, Ginčų sprendimo institucijos pirmininkas pagal 3.38 straipsnį (Ginčų sprendimo institucija) sudaro sujungtų reikalavimų padalinį. Sujungtų reikalavimų padalinys prisiima visų ar dalies reikalavimų jurisdikciją, jei, apsvaustęs ginčo šalių nuomones, mano, kad tai būtų sąžiningiausias ir veiksmingiausias būdas reikalavimams išspręsti, taip pat ir sprendimų nuoseklumui užtikrinti.
4. Sujungtų reikalavimų padalinys vykdo savo procesą pagal ginčų sprendimo taisykles, ieškovo sutarimu pasirinktas iš nurodytųjų 3.33 straipsnio (Reikalavimo pateikimas) 2 dalyje.
5. Jei ieškovai nesusitaria dėl ginčo sprendimo taisyklių per 30 dienų nuo tada, kai paskutinis ieškovas gavo sujungimo prašymą, sujungtų reikalavimų padalinys vykdo savo procesą pagal UNCITRAL arbitražo taisykles.
6. Pagal 3.38 straipsnį (Ginčų sprendimo institucija) sudaryti Ginčų sprendimo institucijos padaliniai netenka jurisdikcijos, susijusios su reikalavimais ar jų dalimis, kurių jurisdikciją prisiėmė sujungtų reikalavimų padalinys, o šių padalinių procesai sustabdomi arba užbaigiami, kaip tinkama. Nuo dienos, kai tas sprendimas tampa galutiniu pagal 3.55 straipsnį (Galutinis sprendimas), sujungtų reikalavimų padalinio sprendimas dėl reikalavimų dalių, kurių jurisdikciją jis prisiėmė, yra privalomas padaliniam, kurių jurisdikcijai priklauso likę reikalavimai.

7. Ieškovas gali atsiimti sujungimui pateiktą reikalavimą ar jo dalį iš ginčų sprendimo proceso pagal šį straipsnį ir tas reikalavimas ar jo dalis negali būti vėl teikiami pagal 3.33 straipsnį (Reikalavimo pateikimas).

8. Atsakovo prašymu sujungtų reikalavimų padalinys, remdamasis tuo pačiu pagrindu ir pasiekdamas tokį pat rezultatą, kaip nustatyta 3 ir 6 dalyse, gali nuspręsti, ar prisiimti jurisdikciją dėl viso reikalavimo, kuriam taikoma 1 dalis ir kuris pateiktas pradėjus sujungimo procesą, ar jo dalies.

9. Vieno iš ieškovų prašymu sujungtų reikalavimų padalinys gali imtis tinkamų priemonių to ieškovo saugomai informacijai apsaugoti nuo kitų ieškovų. Pavyzdžiui, gali būti leista pateikti kitiems ieškovams dokumentų, kuriuose yra saugomos informacijos, nepilnas versijas arba posėdžio dalis rengti neviešai.

4 SKYRIUS

INSTITUCINĖS, BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

4.1 STRAIPSNIS

Komitetas

1. Šalys įsteigia Komitetą, sudarytą iš ES Šalies ir Vietnamo atstovų.

2. Komitetas posėdžiauja kartą per metus, nebent jis nuspręstų kitaip, arba skubiais atvejais kurios nors iš Šalių prašymu. Komiteto posėdžiai rengiami paeiliui Sąjungoje ir Vietname, nebent Šalys susitartų kitaip. Komitetui bendrai pirmininkauja Vietnamo planavimo ir investicijų ministras ir už prekybą atsakingas Europos Komisijos narys arba jų atitinkami atstovai. Komitetas susitaria dėl posėdžių tvarkaraščio ir nustato savo darbotvarkę.

3. Komitetas:

- a) užtikrina tinkamą šio Susitarimo veikimą;
- b) prižiūri ir lengvina šio Susitarimo įgyvendinimą bei taikymą ir remia jo bendruosius tikslus;
- c) svarsto su šiuo skyriumi susijusius klausimus, kuriuos jam pateikia kuri nors Šalis;
- d) nagrinėja sunkumus, kurių gali kilti įgyvendinant 3 skyriaus (Ginčų sprendimas) B skirsnį (Investuotojų ir Šalių ginčų sprendimas);
- e) svarsto galimus 3 skyriaus (Ginčų sprendimas) B skirsnio (Investuotojų ir Šalių ginčų sprendimas) patobulinimus, visų pirma atsižvelgdamas į patirtį ir įvykių raidą kituose tarptautiniuose forumuose;

- f) bet kurios iš Šalių prašymu nagrinėja bet kokio abipusiškai sutarto sprendimo, susijusio su ginču pagal 3 skyriaus (Ginčų sprendimas) B skirsnį (Investuotojų ir Šalių ginčų sprendimas), įgyvendinimą;
 - g) nagrinėja darbo tvarkos projektus, parengtus Ginčų sprendimo institucijos arba Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininko pagal 3.38 straipsnio (Ginčų sprendimo institucija) 10 dalį ir 3.39 straipsnio (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija) 10 dalį;
 - h) nedarydamas poveikio 3 skyriui (Ginčų sprendimas) siekia spręsti problemas, kurių gali kilti srityse, kurioms taikomas šis Susitarimas, arba ginčus, kurių gali kilti dėl šio Susitarimo aiškinimo ar taikymo, ir
 - i) svarsto visus kitus klausimus, susijusius su sritimis, kurioms taikomas šis Susitarimas.
4. Komitetas, remdamasis atitinkamomis šio Susitarimo nuostatomis, gali:
- a) palaikyti ryšius dėl klausimų, kuriems taikomas šis Susitarimas, su visomis suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant privatųjį sektorių, socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės organizacijas;
 - b) svarstyti ir rekomenduoti Šalims šio Susitarimo pakeitimus arba, konkrečiai šiame Susitarime numatytais atvejais, savo sprendimu iš dalies keisti šio Susitarimo nuostatas;

- c) aiškinti šio Susitarimo nuostatas, taip pat pagal 3.42 straipsnio (Taikytina teisė ir aiškinimo taisyklės) 4 dalį; šie aiškinimai yra privalomi Šalims ir visiems pagal šį Susitarimą įsteigtiems organams, įskaitant 3 skyriaus (Ginčų sprendimas) A skirsnyje (Šalių ginčų sprendimas) nurodytas arbitražo kolegijas ir pagal 3 skyriaus (Ginčų sprendimas) B skirsnį (Investuotojų ir Šalių ginčų sprendimas) įsteigtas ginčų sprendimo institucijas;
 - d) priimti sprendimus ar teikti rekomendacijas, kaip numatyta šiuo Susitarimu;
 - e) priimti savo darbo tvarkos taisykles
 - f) vykdydamas savo funkcijas pagal šį Susitarimą imtis bet kokių kitų veiksmų.
5. Komitetas, remdamasis atitinkamomis šio Susitarimo nuostatomis ir įgyvendinęs atitinkamus Šalių teisinius reikalavimus ir procedūras, gali:
- a) priimti sprendimus skirti Ginčų sprendimo institucijos narius ir Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos narius pagal 3.38 straipsnio (Ginčų sprendimo institucija) 2 dalį ir 3.39 straipsnio (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija) 3 dalį; padidinti ar sumažinti narių skaičių pagal 3.38 straipsnio (Ginčų sprendimo institucija) 3 dalį ir 3.39 straipsnio (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija) 4 dalį; pašalinti Ginčų sprendimo institucijos ar Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos narį pagal 3.40 straipsnio (Etikos normos) 5 dalį;

- b) priimti ir po to iš dalies keisti taisyklės, kuriomis papildomos taikytinos ginčų sprendimo taisyklės, kaip nurodyta 3.33 straipsnio (Reikalavimo pateikimas) 4 dalyje; šios taisyklės ir pakeitimai Ginčų sprendimo institucijai ir Apeliacinei ginčų sprendimo institucijai yra privalomi;
- c) priimti sprendimą, kuriame nustatoma, kad vietoje 3.46 straipsnio (Proceso skaidrumas) 3 dalies taikoma UNCITRAL skaidrumo taisyklių 3 straipsnio 3 dalis;
- d) nustatyti išankstinio honoraro sumą, nurodytą 3.38 straipsnio (Ginčų sprendimo institucija) 14 dalyje ir 3.39 straipsnio (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija) 14 dalyje, taip pat kitus Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos padalinio narių ir Ginčų sprendimo institucijos bei Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos pirmininkų honorarus ir išlaidas pagal 8.28 straipsnio (Ginčų sprendimo institucija) 14 ir 16 dalis ir 3.39 straipsnio (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija) 14 ir 16 dalis;
- e) pakeisti Ginčų sprendimo institucijos ir Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos narių avansinį honorarą ir kitus honorarus bei išlaidas reguliariai mokamu atlyginimu pagal 3.38 straipsnio (Ginčų sprendimo institucija) 17 dalį ir 3.39 straipsnio (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija) 17 dalį;
- f) priimti arba atmesti Ginčų sprendimo institucijos arba Apeliacinės ginčų sprendimo institucijos darbo tvarkos projektus pagal 3.38 straipsnio (Ginčų sprendimo institucija) 10 dalį ir 3.39 straipsnio (Apeliacinė ginčų sprendimo institucija) 10 dalį;
- g) priimti sprendimą dėl reikiamų pereinamojo laikotarpio nuostatų pagal 3.41 straipsnį (Daugiašalė ginčų sprendimo tvarka) ir

- h) priimti papildomas taisykles dėl honorarų pagal 3.53 straipsnio (Preliminarus sprendimas) 5 dalį.

4.2 STRAIPSNIS

Komiteto sprendimų priėmimo procesas

1. Kad būtų pasiekti šio Susitarimo tikslai, Komitetas įgaliojamas priimti sprendimus šiame Susitarime numatytais atvejais. Sprendimai Šalims yra privalomi ir jos imasi reikiamų priemonių jiems įgyvendinti.
2. Komitetas gali Šalims teikti tinkamas rekomendacijas.
3. Visi Komiteto sprendimai ir rekomendacijos priimami bendru sutarimu.

4.3 STRAIPSNIS

Pakeitimai

1. Šalys gali iš dalies keisti šį Susitarimą. Pakeitimas įsigalioja Šalims pasikeitus raštiškais pranešimais, kuriais patvirtinama įvykdžius atitinkamas taikytinas teises procedūras, kaip numatyta 4.9 straipsnyje (Įsigaliojimas).

2. Neatsižvelgiant į 1 dalį ir jei taip numatyta šiame Susitarime, Šalys gali Komitete priimti sprendimą, kuriuo iš dalies keičiamas šis Susitarimas. Šia nuostata nedaromas poveikis nuostatomis dėl kiekvienos Šalies taikytinų teisinių procedūrų įvykdymo.

4.4 STRAIPSNIS

Apmokestinimas

1. Nė viena šio Susitarimo nuostata nedaro poveikio Sąjungos ar vienos iš jos valstybių narių arba Vietnamo teisėms ir prievolėms pagal bet kokią Sąjungos valstybės narės ir Vietnamo mokesčių srities susitarimą. Jei tokio susitarimo dėl mokesčių nuostatos neatitinka šio Susitarimo nuostatų, vadovaujamosi to susitarimo dėl mokesčių nuostatomis tiek, kiek tai susiję su ta neatitiktimi.
2. Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma kliūtimi Šalims įgyvendinant atitinkamas savo mokesčių teisės aktų nuostatas diferencijuoti mokesčių mokėtojus pagal jų padėtį, visų pirma dėl jų gyvenamosios vietos arba dėl jų kapitalo investavimo vietos.
3. Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma kliūtimi nustatyti arba taikyti bet kokią priemonę, kuria siekiama užkirsti kelią mokesčių vengimui ar slėpimui pagal susitarimų dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo ar kitų mokesčių priemonių arba vidaus mokesčių teisės aktų nuostatas.

4.5 STRAIPSNIS

Prudencinė išlyga

1. Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma kliūtimi Šaliai dėl prudencinių priežasčių nustatyti arba toliau taikyti priemonės, kuriomis, pavyzdžiui, siekiama:
 - a) apsaugoti investuotojus, indėlininkus, draudėjus ar finansinių paslaugų teikėją patikėtiniu paskyrusius asmenis arba
 - b) užtikrinti Šalies finansų sistemos vientisumą ir stabilumą.
2. 1 dalyje nurodytomis priemonėmis neturi būti sukuriamas didesnis našta, nei būtina tikslui pasiekti.
3. Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma reikalavimu, kad Šalis atskleistų informaciją, susijusią su atskirų vartotojų reikalais ir sąskaitomis, arba viešųjų subjektų turimą konfidencialią ar privačią informaciją.

4.6 STRAIPSNIS

Bendrosios išimtys

Atsižvelgiant į reikalavimą, pagal kurį esant panašioms sąlygoms tokiomis priemonėmis negali būti šališkai ar nepagrįstai diskriminuojamos šalys arba siekiama užslėptai riboti investiciją pagal šį Susitarimą, nė viena 2.3 straipsnio (Nacionalinis režimas) ir 2.4 straipsnio (Didžiausio palankumo režimas) nuostata nelaikoma kliūtimi Šaliai nustatyti ar įgyvendinti priemones, kurios:

- a) būtinos visuomenės saugumui užtikrinti, visuomenės dorovei apsaugoti arba viešajai tvarkai palaikyti;
- b) būtinos žmonių, gyvūnų arba augalų gyvybei ar sveikatai apsaugoti;
- c) susijusios su senkančių gamtos išteklių išsaugojimu, jei tokios priemonės yra taikomos kartu su apribojimais vidaus investuotojams ar paslaugų vidaus teikimui ar vartojimui;
- d) būtinos meninės, istorinės ar archeologinės reikšmės nacionalinėms vertybėms apsaugoti;

e) būtinos norint užtikrinti atitiktį 2.3 straipsnio (Nacionalinis režimas) ir 2.4 straipsnio (Didžiausio palankumo režimas) nuostatomis neprieštaraujantiems įstatymams ar kitiems teisės aktams, įskaitant nuostatas, susijusias su:

i) apgaulės ir sukčiavimo prevencija arba su sutarčių nevykdymo padarinių šalinimu;

ii) asmenų privatumo apsauga tvarkant ir teikiant asmens duomenis ir su asmens dokumentų ir sąskaitų konfidencialumo apsauga arba

iii) sauga,

arba

- f) neatitinka 2.3 straipsnio (Nacionalinis režimas) 1 dalies, jei kitoku režimu siekiama užtikrinti, kad kitos Šalies ekonominei veiklai ar investuotojams būtų veiksmingai ar teisingai taikomi tiesioginiai mokesčiai arba kad tokie mokesčiai būtų surenkami¹.

¹ Priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti teisingą ar veiksmingą tiesioginių mokesčių taikymą ar surinkimą, apima priemones, kurių Šalis imasi pagal savo mokesčių sistemą, kurios:

- i) taikomos investuotojams ir paslaugų teikėjams nerezidentams, pripažįstant, kad nerezidentams taikoma mokesčio prievolė nustatoma atsižvelgiant į apmokestinamuosius objektus, kurių šaltinis yra Šalies teritorija arba kurie yra Šalies teritorijoje;
- ii) taikomos nerezidentams, siekiant užtikrinti mokesčių taikymą ar surinkimą Šalies teritorijoje;
- iii) taikomos nerezidentams arba rezidentams, siekiant užkirsti kelią mokesčių vengimui ar slėpimui, įskaitant reikalavimų laikymosi priemones;
- iv) taikomos paslaugų vartotojams, kuriems teikiamos paslaugos iš kitos Šalies teritorijos arba kitos Šalies teritorijoje, siekiant užtikrinti mokesčių taikymą tokiems vartotojams ar surinkimą iš Šalies teritorijoje esančių šaltinių;
- v) diferencijuoja investuotojus ir paslaugų teikėjus, kuriems taikomi visame pasaulyje apmokestinamiems objektams taikomi mokesčiai, pagal esminius jų mokesčių bazės skirtumus, arba
- vi) nustato, priskiria ar paskirsto asmenų arba filialų rezidentų pajamas, pelną, naudą, nuostolius, išskaitymus ar kreditą, arba tarp to paties asmens susijusių asmenų arba filialų, siekiant apsaugoti Šalies mokesčių bazę.

f punkte ir šioje išnašoje vartojami mokesčių terminai ar sąvokos suprantami pagal priemonę taikančios Šalies vidaus įstatymų ir kitų teisės aktų mokesčių terminų apibrėžtis ir sąvokas arba lygiavertes ar panašias terminų apibrėžtis ir sąvokas.

4.7 STRAIPSNIS

Specialios išimtys

Nė viena 2 skyriaus (Investicijų apsauga) nuostata netaikoma nediskriminacinėms visuotinai taikomoms priemonėms, kurių imasi bet kuris viešasis subjektas vykdydamas pinigų politiką arba valiutos kurso politiką. Šiuo straipsniu nedaromos poveikis Šalies prievolėms pagal 2.8 straipsnį (Pervedimas).

4.8 STRAIPSNIS

Saugumo užtikrinimo tikslais taikomos išimtys

Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma:

- a) reikalavimu, kad Šalis pateiktų informaciją, kurios atskleidimas, jos nuomone, prieštarauja esminiams jos saugumo interesams;
- b) kliūtimi Šaliai imtis, jos nuomone, esminiams jos saugumo interesams užtikrinti būtinų veiksmų:
 - i) susijusių su ginklų, šaudmenų ir karinių medžiagų gamyba ar prekyba jais, prekyba kitomis prekėmis ir medžiagomis, taip pat ekonomine veikla, tiesiogiai ar netiesiogiai vykdoma kariniam objektui aprūpinti;

- ii) susijusių su paslaugomis, teikiamomis tiesiogiai ar netiesiogiai kariniam objektui aprūpinti;
 - iii) susijusių su daliosiomis ir termobranduolinėmis daliosiomis medžiagomis arba medžiagomis, iš kurių šios gautos, arba
 - iv) kurių imamasi karo metu ar susidarius kitai ekstremaliai tarptautinių santykių padėčiai,
- c) kliūtimi Šaliai imtis veiksmų vykdant jos prievoles pagal 1945 m. birželio 26 d. San Franciske priimtą *Jungtinių Tautų chartiją* dėl tarptautinės taikos ir saugumo palaikymo.

4.9 STRAIPSNIS

Įstatymų ir kitų teisės aktų taikymas

2.8 straipsnis (Pavedimas) nelaikomas kliūtimi Šaliai sąžiningai ir nediskriminuojant ar užslėptai neribojant investicijų taikyti savo įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su:

- a) bankrotu, nemokumu, bankų gaivinimu ir pertvarkymu, kreditorių teisių apsauga ar finansų įstaigų prudencine priežiūra;

- b) finansinių priemonių išleidimu ar prekyba jais;
- c) pervedimų finansine atskaitomybe ar apskaita, kai būtina padėti teisėtvarkos arba finansų reguliavimo institucijoms;
- d) nusikalstama ar baudžiamąja veika, apgaule ar sukčiavimu;
- e) teismine tvarka priimtų sprendimų vykdymo užtikrinimu arba
- f) socialinės apsaugos, valstybinės senatvės pensijos ar privalomosiomis taupymo sistemomis.

4.10 STRAIPSNIS

Laikinosios apsaugos priemonės

Jeigu išskirtinėmis aplinkybėmis Sąjungos ekonominės ir pinigų sąjungos veikimui arba Vietnamo pinigų ir valiutų kurso politikos veikimui kyla didelių sunkumų arba jų grėsmė, atitinkama Šalis gali ne ilgesniam kaip vieno metų laikotarpiui nustatyti tikrai būtinas apsaugos priemones, susijusias su pervedimais.

4.11 STRAIPSNIS

Apribojimai, taikomi dėl mokėjimų balanso ir išorės finansinių sunkumų

1. Jei Šalis patiria didelių mokėjimų balanso ar išorės finansinių sunkumų arba jų grėsmę, ji gali nustatyti arba toliau taikyti apsaugos priemonės pervedimams:
 - a) kurios yra nediskriminacinės, palyginti su trečiosiomis šalimis panašiomis aplinkybėmis;
 - b) kuriomis neviršijama to, kas būtina mokėjimo balanso ar išorės finansiniams sunkumams ištaisyti;
 - c) kai taikoma, yra suderinamos su *Tarptautinio valiutos fondo steigimo sutartimi*;
 - d) kuriomis vengiama nereikalingos žalos kitos Šalies komerciniams, ekonominiams ir finansiniams interesams ir
 - e) kurios yra laikinos ir palaipsniui jų atsisakoma padėčiai gerėjant.
2. Šalis, nustatanti arba toliau taikanti 1 dalyje nurodytas priemones, greitai praneša apie jas kitai Šaliai ir kuo greičiau pateikia jų taikymo nutraukimo tvarkaraštį.

3. Jei pagal 1 dalį nustatomi arba toliau taikomi apribojimai, greitai surengiamos konsultacijos Komiteje, nebent konsultacijos vyksta kitame forume. Per konsultacijas įvertinami mokėjimų balanso ar išorės finansiniai sunkumai, dėl kurių imtasi atitinkamų priemonių, atsižvelgiant į, *inter alia*, šiuos veiksnius:

- a) sunkumų pobūdį ir mastą;
- b) tarptautinę ekonominę ir prekybos aplinką arba
- c) galimas kitas taisomąsias priemones.

Per konsultacijas aptariama, ar ribojamosios priemonės atitinka 1 dalį. Remiamasi visais atitinkamais statistinio ar faktinio pobūdžio duomenimis, kuriuos pateikia Tarptautinis valiutos fondas, o darant išvadas atsižvelgiama į Tarptautinio valiutos fondo atliktą atitinkamos Šalies mokėjimų balanso ir išorės finansinės padėties vertinimą.

4.12 STRAIPSNIS

Informacijos atskleidimas

1. Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma reikalavimu Šaliai pateikti turimą konfidencialią informaciją, kurios atskleidimas trukdytų teisėsaugai ar kitaip prieštarautų viešajam interesui, ar pakenktų konkrečių viešųjų ar privačiųjų įmonių teisėtiems komerciniams interesams, išskyrus tuos atvejus, kai konfidencialios informacijos reikia kolegijai ginčų sprendimo procese pagal 3 skyriaus (Ginčų sprendimas) A skirsnį (Šalių ginčų sprendimas). Tokiais atvejais kolegija užtikrina visišką konfidencialumo apsaugą.
2. Jei Šalis pateikia Komitetui informaciją, kuri laikoma konfidencialia pagal tos Šalies įstatymus ar kitus teisės aktus, kita Šalis taip pat laiko tą informaciją konfidencialia, nebent ją pateikusi Šalis sutinka, kad ji nebūtų tokia laikoma.

4.13 STRAIPSNIS

Įsigaliojimas

1. Šį Susitarimą Šalys patvirtina pagal savo atitinkamas taikytinas teisines procedūras.

2. Šis Susitarimas įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui po to, kai Šalys viena kitai praneša, kad šiam Susitarimui įsigaliooti būtinos jų taikytinos teisinės procedūros baigtos. Šalys gali susitarti dėl kitos dienos.
3. Pranešimai siunčiami Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui ir Vietnamo užsienio reikalų ministerijai.
4. Šalims sutarus šis Susitarimas gali būti taikomas laikinai. Tokiu atveju Susitarimas laikinai taikomas nuo pirmos kito mėnesio po to, kai Sąjunga ir Vietnamas praneša viena kitai užbaigusios laikinam taikymui taikytinas teisines procedūras, dienos. Šalys gali susitarti dėl kitos dienos.
5. Jei tam tikros šio Susitarimo nuostatos negali būti laikinai taikomos, Šalis, kuri negali įsipareigoti laikinai taikyti tų nuostatų, praneša kitai Šaliai apie nuostatas, kurių negalima laikinai taikyti. Neatsižvelgiant į 4 dalį, jei kita Šalis užbaigė laikinam taikymui taikytinas teisines procedūras ir nepaprieštarauja laikinam taikymui per 10 dienų nuo pranešimo, kad tam tikros nuostatos negali būti laikinai taikomos, šio Susitarimo nuostatos, apie kurias nepranešta, laikinai taikomos nuo pirmos kito mėnesio po minėto pranešimo pateikimo dienos.
6. Šalis gali nutraukti laikiną taikymą raštu pranešdama kitai Šaliai. Laikino susitarimo taikymo nutraukimas įsigalioja pirmą antro mėnesio po to, kai pateiktas tas pranešimas, dieną.

7. Jei šis Susitarimas ar tam tikros jo nuostatos taikomi laikinai, terminas „šio Susitarimo įsigaliojimas“ reiškia dieną, kai jis pradėtas laikinai taikyti. Tuo metu, kai šis Susitarimas laikinai taikomas, Komitetas ir kiti šiuo Susitarimu įsteigti organai gali vykdyti savo funkcijas. Vykdam šias funkcijas priimti sprendimai neteks galios tik tuo atveju, jei šio Susitarimo laikinas taikymas bus nutrauktas ir šis Susitarimas neįsigalios.

4.14 STRAIPSNIS

Galiojimo trukmė

1. Šis Susitarimas galioja neribotą laiką.
2. Sąjunga arba Vietnamas gali raštu pranešti kitai Šaliai apie ketinimą nutraukti šį Susitarimą. Nutraukimas įsigalioja šeštojo mėnesio nuo pranešimo pabaigoje.

4.15 STRAIPSNIS

Nutraukimas

Jei šis Susitarimas nutraukiamas pagal 4.10 straipsnį (Galiojimo trukmė), 1 skyriaus (Tikslai ir bendrosios terminų apibrėžtys), 2.1 straipsnio (Taikymo sritis), 2.2 straipsnio (Investicijos ir reglamentavimo priemonės bei tikslai) ir straipsnių nuo 2.5 straipsnio (Investicijoms taikomas režimas) iki 2.9 straipsnio (Subrogacija) nuostatos, atitinkamos 4 skyriaus nuostatos ir 3 skyriaus (Investuotojų ir Šalių ginčų sprendimas) B skirsnio (Investuotojų ir Šalių ginčų sprendimas) nuostatos dar 15 metų nuo nutraukimo dienos galioja investicijoms, padarytoms iki šio Susitarimo nutraukimo dienos, nebent Šalys susitartų kitaip. Šis straipsnis netaikomas, jei šio Susitarimo laikinas taikymas nutraukiamas ir šis Susitarimas neįsigalioja.

4.16 STRAIPSNIS

Prievolių vykdymas

1. Šalys imasi visų reikiamų bendrųjų arba specialiųjų priemonių prievolėms pagal šį Susitarimą įvykdyti. Jos užtikrina, kad būtų pasiekti šiame Susitarime nustatyti tikslai.

2. Jei kuri nors iš Šalių mano, kad kita Šalis iš esmės pažeidė Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, ji gali imtis tinkamų priemonių šio Susitarimo atžvilgiu, kaip nustatyta Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo 57 straipsnyje.

4.17 STRAIPSNIS

Asmenys, kurie vykdo perduotas valdžios funkcijas

Jei šiame Susitarime nenurodyta kitaip, kiekviena Šalis užtikrina, kad bet koks asmuo, įskaitant valstybės valdomas įmones, įmones, kurioms suteiktos specialiosios teisės ar privilegijos, ar paskirtosios monopolijos, kurioms Šalis bet koku valdžios sektoriaus lygmeniu, kaip numatyta jos vidaus teisės aktuose, perdavė reglamentavimo, administracines ar kitas valdžios funkcijas, jas vykdytų laikydamasi šiame Susitarime nustatytų Šalies prievolių.

4.18 STRAIPSNIS

Nuostata dėl tiesioginio poveikio

Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma suteikiančia asmenims teisių ar nustatančia asmenims prievolių, išskyrus Šalių nustatytas tarpusavio teises ir prievoles pagal tarptautinę viešąją teisę. Vietnamas pagal savo vidaus teisę gali nustatyti kitaip.

4.19 STRAIPSNIS

Priedai

Šio Susitarimo priedai yra neatsiejama jo dalis.

4.20 STRAIPSNIS

Ryšiai su kitais susitarimais

1. Jei šiame Susitarime nenumatyta kitaip, ankstesni Sąjungos arba jos valstybių narių ir Vietnamo susitarimai šiuo Susitarimu nepakeičiami ar nenutraukiami.
2. Šis Susitarimas yra bendrųjų Sąjungos bei jos valstybių narių ir Vietnamo santykių dalis, kaip numatyta Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarime, ir bendros institucinės sistemos dalis.
3. Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma reikalavimu, kad Šalis imtųsi veiksmų, kurie yra nesuderinami su jos prievolėmis pagal 1994 m. balandžio 15 d. Marakeše priimtą *Marakešo sutartį, kuria įsteigta Pasaulio prekybos organizacija*.

4. Šiam Susitarimui įsigaliojus, 6 priede (Investicinių susitarimų sąrašas) nurodyti Sąjungos valstybių narių ir Vietnamo susitarimai, įskaitant jų nulemtas teises ir prievoles, nutraukiami ir nustoja galioti, ir pakeičiami šiuo Susitarimu, kuris laikomas viršesniu¹.

5. Laikino taikymo pagal 4.13 straipsnio (Įsigaliojimas) 4 dalį atveju 6 priede (Investicinių susitarimų sąrašas) išvardytų susitarimų, įskaitant jų nulemtas teises ir prievoles, nuostatų taikymas sustabdomas nuo to laikino taikymo pradžios dienos². Jei šio Susitarimo laikinas taikymas nutraukiamas ir šis Susitarimas neįsigalioja, sustabdymas nutraukiamas ir galioja 6 priede (Investicinių susitarimų sąrašas) nurodyti susitarimai³.

6. Neatsižvelgiant į 4 ir 5 dalis, reikalavimą pagal 6 priede (Investicinių susitarimų sąrašas) nurodytą susitarimą, laikantis jame nustatytų taisyklių ir procedūrų, galima pateikti jei:

- a) reikalavimas teikiamas dėl to susitarimo, kaip teigiama, pažeidimo, padaryto iki susitarimo taikymo sustabdymo pagal 5 dalį dienos arba, jei susitarimo taikymas nesustabdytas pagal 5 dalį, iki šio Susitarimo įsigaliojimo dienos, ir

¹ Šalys susitaria, kad taip pat nustoja galioti 6 priede (Investicinių susitarimų sąrašas) nurodytų susitarimų laikino galiojimo sąlygos.

² Šalys susitaria, kad taip pat sustabdomos 6 priede (Investicinių susitarimų sąrašas) nurodytų susitarimų laikino galiojimo sąlygos.

³ Patikslinama, kad šis sakinyss nereiškia, kad galioja susitarimai, kurie dar neįsigaliojo arba buvo nutraukti pagal jų nuostatas.

- b) iki reikalavimo pateikimo dienos praėjo ne daugiau kaip treji metai nuo susitarimo taikymo sustabdymo pagal 5 dalį dienos arba, jei susitarimo taikymas nesustabdytas pagal 5 dalį, nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos.

7. Neatsižvelgiant į 4 ir 5 dalis, jei šio Susitarimo laikinas taikymas nutraukiamas ir šis Susitarimas neįsigalioja, reikalavimą pagal šį Susitarimą, laikantis jame nustatytų taisyklių ir procedūrų, galima pateikti jei:

- a) reikalavimas teikiamas dėl šio Susitarimo, kaip teigiama, pažeidimo, padaryto Susitarimo laikino taikymo laikotarpiu ir
- b) nuo laikino taikymo nutraukimo dienos iki reikalavimo pateikimo dienos praėjo ne daugiau kaip treji metai.

8. Patikslinama, kad negalima pateikti reikalavimo pagal šį Susitarimą ir laikantis jame nustatytų taisyklių ir procedūrų, jei reikalavimas teikiamas dėl šio Susitarimo, kaip teigiama, pažeidimo, padaryto iki šio Susitarimo įsigaliojimo dienos arba, jei šis Susitarimas laikinai taikomas, iki laikino taikymo pradžios dienos.

9. Šiame straipsnyje vartojamo termino „šio Susitarimo įsigaliojimas“ apibrėžtis, nustatyta 4.13 straipsnio (Įsigaliojimas) 7 dalyje, netaikoma.

4.21 STRAIPSNIS

Būsima Sąjungos plėtra

1. Sąjunga praneša Vietnamui apie trečiųjų šalių prašymus siekti narystės Sąjungoje.
2. Per Sąjungos ir narystės siekiančios šalies kandidatės derybas Sąjunga deda pastangas:
 - a) Vietnamo prašymu teikti, jei įmanoma, informacijos apie bet kokį klausimą, kuriam taikomas šis Susitarimas, ir
 - b) atsižvelgti į Vietnamo pateiktas pastabas.
3. Sąjunga praneša Vietnamui apie naujų Sąjungos valstybių narių narystės įsigaliojimą.
4. Pakankamai iš anksto iki trečiosios šalies įstojimo į Sąjungą dienos Komitetas nagrinėja galimą šio įvykio poveikį šiam Susitarimui.

5. Bet kokia nauja Sąjungos valstybė narė prisijungia prie šio Susitarimo nuo jos įstojimo į Sąjungą dienos, į jos stojimo į Sąjungą aktą įtraukus atitinkamą nuostatą. Jei stojimo į Sąjungą akte nenumatyta, kad Sąjungos valstybė narė savaime prisijungia prie šio Susitarimo, atitinkama Sąjungos valstybė narė prie jo prisijungia deponuodama prisijungimo prie šio Susitarimo aktą Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui ir Vietnamo Užsienio reikalų ministerijai arba jų veiklos tęsėjams. Šalys Komiteto sprendimu gali koreguoti galiojančias nuostatas ar priimti pereinamojo laikotarpio nuostatas.

4.22 STRAIPSNIS

Teritorinis taikymas

Šis Susitarimas taikomas:

- a) ES Šalies atveju – teritorijoms, kurioms taikoma *Europos Sąjungos sutartis* ir *Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo*, pagal tose sutartyse nustatytas sąlygas ir
- b) Vietnamo atveju – jo teritorijai.

Šiame Susitarime sąvoka „teritorija“ vartojama kaip nurodyta, jei aiškiai nenumatyta kitaip.

4.23 STRAIPSNIS

Autentiški tekstai

Šis Susitarimas parengtas dviem egzemplioriais anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovaku, slovėnų, suomių, švedų, vengrų, vokiečių ir vietnamiečių kalbomis ir tekstas kiekviena šių kalbų yra vienodai autentiškas.